

İMTİYAZ SAHİBİ
Safranbolu Ticaret ve Sanayi Odası Adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Ali Sami ACAR

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Yasin DİKMEN

EDİTÖR
Doç. Dr. İsmail ŞAHİN

GRAFİK TASARIM
Cemil BELDER

İLETİŞİM
+90 (370) 712 16 70
+90 (370) 712 73 92
+90 (370) 712 35 93 (fax)

www.safranbolutso.org.tr
safranbolutso@tobb.org.tr

   /safranbolutso

Belediye İş Merkezi Kat:5
Safranbolu / Karabük

Fotoğraf, İllustrasyon & Grafik tasarımların
tüm hakları ve sorumluluğu sahiplerine aittir.
Kopyalanması ve kullanılması 5846 sayılı
Fikir ve Sanat Eserleri Yasasına göre suçtur.

Yayımlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı
yapılabilir. Yazıların sorumluluğu
yazarına aittir.

İÇİNDEKİLER

- 03... **MECLİS BAŞKANINDAN**
SALGININ ETKİLERİNİ AŞI İLE ATLATACAĞIZ
MECLİS BAŞKANI / CENGİZ ÜNAL
- 05... **YÖNETİM KURULU BAŞKANINDAN**
KORONAVİRÜS SALGINI VE SAFRANBOLU
YÖNETİM KURULU BAŞKANI / ALİ SAMİ ACAR
- 06... • TÜRKİYE EKONOMİ ŞURASI TOBB'DA GERÇEKLEŞTİ
• HALKBANKASI İLE PARAF KREDİ KARTI TEDARİK ZİNCİRİ
PROTOKOLÜ İMZALADIK
• ZİRAAT BANKASI BANKKART BAŞAK TEDARİK ZİNCİRİ
FİNANSMANI YÜRÜRLÜĞE GİRDİ
- 08... **USTANIN DİLİNDEN**
EL SANATLARI - NAKİŞ USTASI / **HAVVA UYSAL**
- 18... **KEŞİF GÜNLÜĞÜ**
PAFLAGONYA GEÇİDİ
DOĞA ARAŞTIRMACISI / CEMİL BELDER
- 24... **SAĞLIK**
BURUN ESTETİĞİ
OP.DR. SERDAR ŞENGÜL
- 26... **PUSULA**
TİCARİ EĞİTİMLERE KOLAY ULAŞIM
GENEL SEKRETER - ÖMER TÜFEKÇİ
- 28... **TEKNOLOJİ**
SİBER SALDIRILAR VE KORUNMA ÖNLEMLERİ
İSMAİL KAVUŞTURUCU
- 30... • GELECEĞE NEFES, DÜNYAYA NEFESİ
• EĞİTİME DESTEĞİMİZ EFLANİ'DE DE DEVAM ETTİ.
- 31... **KIBRIS GAZİ: FIRSATLAR VE TEHDİTLER**
TOBB AKADEMİK DANIŞMANI / DOÇ. DR. İSMAİL ŞAHİN
- 32... **BAŞARI HİKAYESİ**
TİCARET AHLAK, AZİM VE ÇALIŞKANLIK GEREKTİRİR.
İŞ ADAMI / AHMET AYGÜR
- 41... **KAZAKİSTAN'IN ANKARA BÜYÜKELÇİSİNDEN ZİYARET**
- 42... **SEYAHATNAME**
YER ALTININ GİZEMLİ DÜNYASINA YOLCULUK
DOĞA ARAŞTIRMACISI / CEMİL BELDER
- 50... **SÖYLEŞİ**
MANİFATURACI / **MEHMET GÜNGÖR**
- 52... **ODAMIZDAN EĞİTİME TABLET DESTEĞİ**
- 54... **NOSTALJİ**
ELLİ ELLİ YÜZ BİZ GÜMÜŞLÜ'YÜZ
ARAŞTIRMACI - YAZAR / AYTEKİN AYTEKİN
- 56... **UZMAN GÖZÜYLE**
SAFRANBOLU'DA PANDEMİ SÜRECİNDE EĞİTİM
SAFRANBOLU İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRÜ / HASAN GÜMÜŞ
- 60... **GEZİ-YORUM**
KORANA PANDEMİSİ VE SAFRANBOLU'YA YANSIMALARI
ARAŞTIRMACI - YAZAR / HÜSEYİN KARATAŞ
- 68... **ÖZEL MEDİKAR HASTANESİ İLE PROTOKOL İMZALADIK**

Fotoğraf: Cemil Belder

SALGININ ETKİLERİNİ AŞI İLE ATLATACAĞIZ

Salgın, tüm dünyayı çok boyutlu bir tahribatla karşı karşıya getirdi. Geleneksel ekonomik düzen ve toplumsal hayat önemli bir sinamanın eşliğine geldi. İlk etapta sağlık krizi olarak başlayan süreç, kısa zaman içerisinde büyük bir ekonomik krize dönüştü. Toplumsal sağlık kadar yerleşik ekonomik hayat ciddi bir tehlikeye sürüklendi.

Salgına yönelik izolasyon tedbirleri dünya çapında ekonomik bir daralmayı beraberinde getirdi. İşin en kötü tarafı ise pandeminin neden olduğu belirsizlik. Bu vaziyet tüm tedbirleri tersyüz etmede önemli bir faktör olmaya devam ediyor. Salgın, güçlü ulusal ekonomiler kadar güçlü kamusal yatırımların ne denli önemli olduğunu bir kez daha ispatladı.

Ülkemizin en büyük avantajı, yıllardır sağlık altyapısına yaptığı yatırımlar oldu. Bunun yanında internet altyapısına yapılan köklü yatırımları da ıskalamamak önemli. Zira ülkemizin önemli bir avantajı da bu oldu. Kamu hizmetleri aksamadan online bir şekilde tüm ülkeye yayılma imkânı buldu. Bunların hiçbiri kolay işler değildir.

Hükümetin koronavirüs salgınının yol açtığı ekonomik daralmayı telafi etmek için ekonomik destek paketleri ilan etmesi reel sektöre bir nevi can suyu oldu. Özveriyle atılmış bu adımlarının tamamını takdirle karşıladığımızı belirtmek isteriz. Tüm bunların salgının neden olduğu toplumsal ve ekonomik tahribatların izini tamamıyla ortadan kaldırması elbette imkansızdır. Ancak Türkiye'nin dünya ülkeleri arasında salgınla mücadelede en başarılı ülkelerden biri olduğunu göz ardı etmemek gerekiyor.

Üretim zincirlerinde ve tedarik sistemlerinde ortaya çıkan kısıtlamalar ekonomik daralmayı tetikleyen önemli bir unsur oldu. Bu daralmanın etkisini asgari düzeye indirmek üzere tüm ülkelerin aşağı yukarı benzer tedbirlere başvurduğunu görebiliyoruz. Alınan tüm tedbirlerin ortak amacı istihdam kaybını azami ölçüde önlemek ve uzun dönemli işsizlik sorununu minimize etmektir.

Bu belirsizlik ortamında aşının bulunması hepimize umut oldu. Gerek toplum sağlığın yeniden inşasında gerekse de ekonominin yeniden ayağa kaldırılmasında aşının ciddi bir rol oynayacağı inkâr edilemez bir gerçektir. Bu nedenle tüm üyelerimizi aşı konusuna hassasiyetle eğilmelerini rica ederim.

Fotoğraf: Cemil Belder

KORONAVİRÜS SALGINI VE SAFRANBOLU

Kıymetli üyeler, bildiğiniz üzere Koronavirüs salgını küresel ekonomiyi derinden etkiledi. Bazı sektörlerde üretim durma noktasına gelirken, pandemi nedeniyle getirilen önlemler ve kısıtlamalar çok sayıda kişinin işini kaybetmesine ya da önemli ölçüde gelir kaybı yaşamasına yol açtı. Şüphesiz pandeminin olumsuz etkilediği sektörlerin başında, turizm ve hizmetler sektörü gelmektedir. Dolayısıyla başlıca gelir kaynağı turizm ve hizmetler sektörü olan Safranbolu da pandemin yol açtığı olumsuz koşullardan ziyadesiyle etkilendi.

Salgında en dikkat ettiğimiz konu işsizlikle mücadele olmuştur. İstihdam kaybını önlemek amacıyla ciddi ülke olarak ciddi bir gayret sergilendi. Bu kapsamda devletimizin almış olduğu kararların sahada karşılığını bulabilmesi için azami bir çaba ortaya koyuldu. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de aşı ve ilaçların geliştirilmesi yeniden normale dönmemizde en büyük umudumuz oldu.

Fakat salgından birçok yeni dersler çıkardığımız asla göz ardı edilmemelidir. Bir defa e-ticaret altyapısının önemi bir kez daha ortaya çıktı. E-ticaret artık inkâr edilemez bir boyuta ulaşmıştır. Dünyanın dijital dönüşüm geçirdiği bu evrede e-ticaretinin mahiyetini kavramak ve ona uygun yeni bir iş planı geliştirmek tüm üyelerimizin ev ödevi olmalıdır.

Üyelerimiz online altyapılarını çağın gereklerine uygun hale getirmek zorundadırlar. Zira nasıl bir küresel ekonomik sistemin bir parçası olduğumuzu pandemi sürecinde hep birlikte müşahade ettik. Safranbolu TSO olarak üyelerimizden en büyük beklentimiz e-ticaretin sınır aşan gücünden istifade edebilecekleri bir altyapıya kavuşmaları ve bu işin ciddiyetini anlamalarıdır.

Ayrıca salgın koşulları, hijyen konusunun ne kadar önemli olduğunu yeniden gözler önüne sermiştir. Hayatın normalleşmeye başlamasıyla uzunca bir zaman evlerinde kalmak zorunda kalan insanların bir teneffüse ihtiyaç duyacakları çok açıktır. Bu bağlamda yapacakları ilk iş güvenli seyahatlere çıkmak olacaktır. Bu durumda Safranbolu'nun önünde dikkate değer bir fırsat bulunmaktadır. Dolayısıyla turizm ve hizmet sektöründe faaliyet gösteren üyelerimizin hijyen ve sıhhat konusunu müşterilerine doğru bir şekilde sunmaları önem arz etmektedir.

HABER

TÜRKİYE EKONOMİ ŞURASI TOBB'DA GERÇEKLEŞTİ

www.safranbolutso.org.tr

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu'nun ev sahipliğindeki Türkiye Ekonomi Şurası; Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu ve TOBB Yönetim Kurulu Üyelerinin katılımıyla TOBB İkiz Kuleler Konferans Salonu'ndan video konferans aracılığıyla gerçekleştirildi.

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu konuşmasında, Ekonomi Şuralarını 2003 yılında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın talimatı ile başlattıklarını hatırlatarak, "O zamandan bu yana hep yanımızda oldunuz. Bu salonda çok hayırlı müjdelere verdiniz. Biliyorsunuz, bu sene pandemi nedeniyle Genel kurul yapamadık. Ama sağ olun, sorunlarımızı dinlemek, çözüm yolları üzerine istişare etmek üzere, Türk iş dünyasının kalbine hoş geldiniz" dedi.

Şurayı 81 il ve 160 ilçeden, bölgelerinin kanaat önderleri olan, Oda ve Borsa Başkanları, TOBB Delegeleri, Kadın ve Genç girişimciler ile Genel Sekreterler olmak üzere yaklaşık 3 bin kişinin izlediğini söyleyen Hisarcıkıoğlu, "Pandemi sürecinde hepsi yoğun bir mesai harcadılar. İllerin ve ilçelerin sorunlarını çıkardılar, öneriler hazırladılar. Yerelde hangi ekonomik sıkıntılar yaşanıyorsa, hepsini tespit ettiler. Gece yaralarına kadar üyeleriyle istişare ettiler. Talepleri bize aktardılar. Biz de, acil yapılması gerekenleri, saat kaç olursa olsun Bakanlarımıza ilettik. Tabandan tavana müthiş bir çalışma ortaya koyduk. Camiamızla gurur duyuyorum. Hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum" şeklinde konuştu.

Şurayı Odamız adına Yönetim Kurulu Başkanımız Ali Sami Acar takip etti.

HABER

HALKBANKASI İLE PARAF KREDİ KARTI TEDARİK ZİNCİRİ PROTOKOLÜ İMZALADIK

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile Halkbank arasında, tedarik zincirlerinde finansman kaynaklı yaşanan aksaklıkları ve tahsilat problemlerini gidermek üzere başlatılan "Paraf Kredi Kartı Tedarik Zinciri Finansmanı Projesi" kapsamında Safranbolu Ticaret ve Sanayi Odası Halkbank Safranbolu Şubesi ile protokol imzalandı. Protokol Safranbolu TSO Başkanı Ali Sami Acar ve Halk Bankası Safranbolu Şube Müdürü Ali Yurtseven tarafından imzalandı. İmza töreninde Halk Bankası Bölge Müdürü Okan Saraç'ta hazır bulundu. Protokolde açıklama yapan Başkan Acar; "İmzalanan protokol ile Oda üyeleri, Halkbank tarafından, ciro ve kredibiliteye göre belirlenecek limitler dâhilinde ticari mal alım-satımlarında kolay finansman imkânından faydalanabilecektir. Bu sayede, üreticiler veya satıcılar, tahsilat ile uğraşmadan, güven içinde mallarını satabilecekler. Satıcıları malın bedelini, alacak riski taşımadan, Halkbank garantisizle peşin ya da taksitli alacaklar. Böylece nakit akışını öngörülebilir hale getirmiş olacaklar. Alıcılar da uygun vade ve maliyette finansman temin ederek, tedarik ihtiyaçlarını karşılayacaklar. 540 gün vadeye ulaşan kredi imkanına kavuşacaklar. Ödemelerini, esnek vadelenendirme ile yapacaklar, nakit akışlarını rahatlatacaklar. Alacağı malın bedelini bu kartla ödeyebileceklerdir. Satıcı da, 'alıcı kimdir' diye endişe duymadan malını güvenle satıp, parasını bankadan tahsil edebilecektir. Protokolün tüm üyelerimize hayırlı olmasını temenni eder herkese önce sağlık sonra bol kazançlar dilerim." dedi.

www.safranbolutso.org.tr

ZİRAAT BANKASI BANKKART BAŞAK TEDARİK ZİNCİRİ FİNANSMANI YÜRÜRLÜĞE GİRDİ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu ve Ziraat Bankası Genel Müdürü Hüseyin Aydın tarafından imzalanan "Bankkart Başak Tedarik Zinciri Finansmanı Protokolü" sonrasında, Yönetim Kurulu Başkanımız Ali Sami Acar ve Ziraat Bankası Safranbolu Şubesi Müdürü Muhammad Böğürücü arasında da imzalanan protokol ile Safranbolu Ticaret ve Sanayi Odası üyeleri ticari mal alım-satımlarında kolay finansman imkânına kavuştu.

Safranbolu Ticaret ve Sanayi Odası ve Ziraat Bankası Safranbolu Şubesi iş birliğinde hayata geçirmiş olduğumuz Bankkart Tedarik Zinciri Finansmanı, üyelerimizin ticari mal alım-satımlarında hem kolay finansman hem de güvenli ticaret imkânı sağlıyor. Uygulama ile alıcılar ve satıcılar arasında bir tedarik zinciri kurulmuş oluyor. Üye iş yeri ve Ziraat Bankasının kurumsal kart altyapısı üzerinden özel fiyatlandırma ve vade avantajı sağlanıyor. Alıcı ile satıcı kendi aralarındaki ticareti, kartlı ödeme sistemi üzerinden güvenli bir şekilde yapıyor. Alıcı ile satıcılar kendi aralarındaki kartlı ödeme sistemi üzerinden güvenli bir şekilde yapacakları ticareti 540 güne kadar vade ve finansal avantajlardan yararlanarak gerçekleştirebileceklerdir.

USTANIN DİLİNDEN

NAKİŞ EL SANATLARI HAVVA UYSAL

“

*Sanatımızın
yaşatılmasında,
geliştirilmesinde, kuşaktan
kuşağa aktarılmasında,
üstün gayret sarf etmekte
ve katma değer
yaratmaktayız.*

”

HAVVA UYSAL
EL SANATLARI NAKIŞ USTASI

Fotoğraflar: Hüseyin Karataş

Merhaba Havva öğretmenim! Öncelikle sizi tanıyalım, bize kendinizden bahsedermisiniz?

İsmim Havva Uysal, Karabük doğumluyum. Karabük'te büyüdüm. İlk, orta ve lise öğrenimimi Karabük'te tamamladım. Karabük Kız Meslek Lisesi mezunuyum. 1987 yılında Gazi Üniversitesi Meslek Eğitim Fakültesi'ne başladım. 1991 yılı mezunuyum. Mezun olduğum yılın Eylül ayında Ağrı Kız Meslek Lisesi'ne öğretmen olarak atandım.

Karabük'te başka liseler de vardı, Kız Meslek Lisesi'ni niçin tercih ettiniz?

İlkokulu bitirdiğimde babam: "Yeter artık, kızlar daha fazla okumaz." dedi. Annemim desteğiyle ortaokula gittim. Ortaokul bittiğinde, babam: "Kızlar bu kadar okur." dedi. Ben yine çok ısrar ettim, annem: "Kızım sadece Kız Meslek Lisesi'ne gücüm yetiyor,

gidiyorsan işte okul." dedi, onun desteğiyle Karabük Kız Meslek Lisesi'ne başlamış oldum.

Üniversite eğitiminiz nasıl geçti?

Hayatımın en güzel dört yılıydı. O güzel günleri unutamam. Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi mezunuyum. Dört yıl Ankara'da okudum. İlk şehir dışına çıkışımdı diyebilirim. Belki Karabük'te çarşıya çıkıp bir makara iplik bile almadan, bizi götürüp Ankara'nın Göbeği'nde salverdiler. Biz de başımızın çaresine baktık. Güzel günlerdi...

Mezun oldunuz, ilk atamanız nasıl gerçekleşti?

Hazıranda mezun oldum, Eylülde atamam yapıldı. O iki ayı çok zor geçirdim. Yıllarca atanmadan bekleyen öğretmenlere çok büyük sabırlar diliyorum. Eylülde Ağrı Kız Meslek

Lisesi'nde göreve başladım. İki yıl Ağrı'da görev yaptım. Ağrı'ya gittiğimde 22 yaşındaydım, öğrencilerim 17 yaşındaydı. Çok genç bir öğretmendir ve yetişkin öğrencilerim vardı. Onlarla çok güzel anılar biriktirdim.

Safranbolu Halk Eğitimi Merkezinde nasıl bir çalışma ortamınız vardı ve nasıl bir ilişkiniz oldu?

Halk eğitimi merkezinde üniversitede aynı sınıfta, aynı sırada, aynı masada yan yana beraber oturduğum bir arkadaşım vardı. Bu yüzden hiç yabancılaşmadım. Nakış öğretmeni Nesrin Güler'le uzun yıllar birlikte çalıştık, çalışmaya da devam ediyoruz. Safranbolu Halk Eğitim Merkezi'nin ilk öğretmenlerindendik. Bize denildi ki: "Siz her şeyin en iyisini bilirsiniz; nasıl isterseniz kursları, kursiyerleri şekillendirin. Biz de elimizden geldiğince size yardımcı olacağız." Tabi sıkıntılı

zamanlar da geçirdik. Kursiyerlerin kursa devamları konusunda ve onlarla iletişim kurmada sıkıntılarımız oldu. Ama son derece samimi bir çalışma ortamıydı; burada bir aile gibiydik. Safranbolu'da pek çok kurumun gıptayla baktığı bir kurumdu. Çok güzel arkadaşlık ilişkilerimiz oldu. Sonradan gelen arkadaşlarım ve benden önce gelenlerle, aynı yaşlardaydık. Burada beraber büyüdük sanki.

Yaygın eğitim neler yapıyor, ne gibi hizmetler veriyor, kime dokunuyor?

Yaygın eğitim her şeyi yapıyor. Herkesin hayatına dokunuyor, isteyen herkesin hayatına dokunuyor. Mesela biz Gümüş'te bir anaokulu açmıştık, yıllar önce. Beş altı yaşındaki çocukların da hayatına dokunuyor. Açtığı kurslarla, örgün eğitimdeki çocuklarımızın da hayatına dokunuyor. Örgün eğitimin dışında kalmış yetişkinlerimizin de hayatına dokunuyor. Yediden yetmiş yediye herkesin hayatına bir şekilde dokunuyor.

Bu kurumda misyon olarak kendinize neyi belirlediniz? Ayrılıp gittiğinizde neyi başarmış olacaksınız?

Çeyiz, Safranbolu kültüründe çok ön planda bir yer tutuyor. Herkes çeyizi çok seviyor. Çeyiz, hayatımızın olmazsa olmazı... Benim göreve başladığım doksanlı yıllarda beyaz iş Safranbolu'da çok ön planda idi. Herkes yapıp yapıp sandıklara yerleştiriyordu. Her taraf beyaz işlerle doluydu. Biz biraz insanların hayatını renklendirmek istedik. Biraz renkli nakışlar olsun, biraz simlenelim, allanalım, pullanalım istedik. Kursiyerlerimizi o yöne

yönlendirdik. Amaçlarımızın başında, kursiyerler yaptıkları ürünleri sandığa koymasın, pazarlasın isteği vardı. Ama onlar buna şiddetle karşı çıkıyordu. Emeklerini satmaya kıyamıyorlardı. Biz de: "Bak yine yaparız, satalım, para kazanmanın tadına varalım; aile bütçesine katkıda bulunalım; ayaklarımızın üstünde duran güçlü kadınlar olalım." diyorduk. Bunu yerleştirmek için çok uğraştık. Uzun soluklu bir çalışmaydı ama şu an geldiğimiz nokta gerçekten müthiş. Benim takır takır para kazanan öğrencilerim var ve ben çok mutluyum. Üreten, ayaklarının üstünde dimdik duran kadınlar yetiştirmiştik. Kulakları çınlasın müdür yardımcımız Ahmet Savaş'ın bir sözü vardır: "Ürettiğimiz kadar tüketmeye hakkımız var, daha fazlasını değil," derdi.

Kutu gibi bir hizmet binanız var, biz o binanın içini de merak ediyoruz. Noluğorburada?

Öğrenci profilimiz ilk yıllarda daha genişti. Günümüzde gençler okumaya yönelindikleri için daha çok ev hanımları kurslarımıza rağbet ediyor. Burası bir ev ortamı gibi... Kursiyerlerimiz sabah geliyor, önce oturup sohbet ediyoruz. Sonra çalışmalarımıza başlarız. Yeni hayaller kurar, yeni ürünler planlarız. Çay içeriz, pastalar börekler yeriz. Büyük bir terapi var burada. Ve kursiyerlerimden mesleki anlamda çok şey öğrendim. Çünkü buraya gelen kursiyerlerin bir hayat birikimi, bir hayat tecrübesi var. Onların tecrübelerinden, bilgilerinden çok faydalandım. Mesleki anlamda da hayat tecrübesi olarak da faydalandım.

Kursiyer buraya ilk gelirken belki bir sıkıntısı vardır, belki hastadır, belki evde daralır, bunalır, der ki: "Ben şu halk eğitimin kapısından içeri bir gireyim." Bazen otuz kırk yaşına gelmiş hiç arkadaşı olamamış insanlar da gelir buraya. Burada arkadaş edinirler. Herkes birbirinden bir şeyler öğrenir. Mesleki becerileri öğrenmenin yanında, moral, isteklendirme, yaşam enerjisi ve hayata bağlanma da var kurslarımızda. Bu kendiliğinden oluşan

“

**Başarmak için;
önce kendimize
güvenmek,
yapabileceğimize
inanmak zorundayız.**

”

USTANIN DİLİNDEN

bir şey... Burada aynı zamanda üretmeyi öğreniyorlar. Aile bütçelerine katkıda bulunuyorlar. Çocuklarının çeyizini yapıyorlar. Para kazananlar olduğu gibi rahatlayanlar da oluyor.

Kursiyerler sizin bu kurslarınızdan nasıl haberdar oluyorlar?

Çok önceden alan tarama çalışmalarımız vardı. Sergilerimiz tanıtım için büyük bir öneme sahip. Çok iyi çok tecrübeli bir öğretmen kadromuz var. Uzun yıllardır birlikte ve uyum içinde çalıştığımız için gerçekten güzel sergiler hazırlıyoruz. Safranbolu'da bizi herkes tanıyor zaten ama ilk başlarda tanıtmak için çok uğraştık. Halk eğitim merkezi olarak bizim hiçbir zaman kendimizi tanıtacak maddi gücümüz olmadı. Kendi çabamızla alan tarama çalışmalarımızla, kişisel ilişkilerimizle bayağı yol kat ettik. Şimdilerde tanıtım için sosyal medyayı kullanıyoruz.

Ürünlerinizde kullandığınız, desenleri, figürleri nasıl temin ediyorsunuz? Kurslarınızda gerekli olan kumaşları, ipleri ve diğer araç gereçleri nerelerde sağlıyorsunuz?

Kurslarımız açıldığında, kursiyerlerimizin isteklerine göre öğreteceğimiz teknikleri belirliyoruz. Alanımızla ilgili çok fazla desen kitapları, dergileri ve

görsel materyal yok. Ben hazır desenleri kullanmayı, yaptığım desenleri tekrarlamayı ve kendimi tekrarlamayı çok sevmiyorum, bu yüzden desenlerimi kendim oluşturunca. Kaynak olarak işlediğim bindallılarda ve maraş işlerinde, Safranbolu yöresinde giyilmiş bindallıları, eski işlemleri, bohçaları, Safranbolu motiflerini daha çok kullanmayı seviyorum. Diğer nakışlarda duvar kâğıtlarından seramiklere varıncaya kadar yararlanıyorum. Aklınıza gelebilecek her şeyden yararlanıyorum. Tabiatla bulunan bir yaprağı, çiçeği desen haline getirebiliyorum. Zaten desen tabiatın bir yansıması... Üniversite eğitimimizde desen dersleri aldık ama bir tecrübemiz yoktu. Çalıştıkça kendimizi geliştirdik. Branşımızda iki arkadaşlık iki arkadaş

olmanın verdiği özgüvenle de daha rahat çalıştık. Çizdiğimiz deseni arkadaşımıza gösterdik, onun gözüyle bir daha elden geçirdik, eksiği noksanı varsa tamamladık. Safranbolu ve Karabük küçük şehirler değil ama istediğimiz malzemeleri bulmak gerçekten zor. Ankara bize yakın. Kursiyerlerimizle Ankara'ya geziler düzenliyorduk. Önce biz gidiyorduk, tespit ettiğimiz ihtiyaçları karşılamak için bağlantılar kuruyorduk. Sonra kursiyerlerle gezi düzenledik, görerek alsınlar istedik. Şu anda ona da gerek kalmadı. Kursiyerlerin hepsi çok güzel sosyal medya kullanıyorlar. Mağazaların da online satışları var, ihtiyaçlar tıkr tıkr geliyor. Karabük'ten daha kolay geliyor. Akşam sipariş veriyorsunuz sabah elinizde.

Pandemi sizi nasıletkiledi?

Maalesef yaklaşık on aydır verimli ders yapamıyoruz. Evde çalışma imkanı olanlara desenlerini, işlerini hazırlayıp yol gösteriyoruz. Whatsup üzerinden yönlendirip bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Her kursiyerin evinde makine yok maalesef, benim kurslarım için söylüyorum. Pandeminin durumuna göre kurslarımıza ara veriyor veya çalışmaya devam ediyoruz. Desen çizme ve kumaşa yerleştirme zor mu? Gerçekten zor. Ben desenleri kendim hazırlıyorum. Kursiyerlerimin yaş ortalaması yüksek olduğu için tasarım konusunda çok zorlanıyorlar. Bu yüzden desenleri tasarlayıp, ürün boyutlarında hazırlıyorum. Kursiyerler kartona geçirip oygu yapabiliyorlar. Kumaşa yapıştırırken de birlikte yapıştırıyoruz. Rehberlik istiyorlar ama gerektiğinde işlerini kendileri yapıyorlar. İşe başlama ve devam etme yönünden çok cesaretliler.

Maraş işi ile yapılan ürünleri de anlatır mısınız?

Maraş işini kursiyerlere yaptırmak uzun bir süreçti. Bu yörenin geleneksel işlemlerini arasında beyaz iş var. Hesap işi, kanaviçe, dantel var. Bu yörede hemen hemen her evde bindallı var. Her gelinin kullandığı bir giysisi olan bindallılar çok güzeller gerçekten. Ama birçoğu yıpranmış, eskimiş, sahipleri kimseye vermeyelim diye onları bozup yorgan yapmışlar, yan yastıkları yapmışlar. Gerçekten içler acısı durumda pek çok bindallı vardı. Çok iyi korunmuş muhteşem güzellikte bindallılar da vardı. Ama bu ürünler bu yörede işlenmemiş. Ve her geline gelinlik satın alınır gibi satın alınmış. Önce kendi düğünlerinde giymişler, sonra akraba düğünlerinde giymişler. Safranbolu kültüründe bayağı önemli yere sahip bir kıyafet. Bindallının Safranbolu'daki ismi tefebaş. Biz açtığımız kurslarda her kursiyere yapılışını azıcık gösterdik. Bindallıların üstündeki işlemlerin desenleri çok ağır, yavaş yapılan işlemler. İlk başta insanların gözü oldukça korkuyordu. İlk bindallıyı öğretmen arkadaşım kendi sınıfında desenini hazırladı kendi başladı. O en büyük adım oldu. İşlediği bindallıyı gören yapmak istedi. Desenlerimizi herkesle paylaştık. Ben bu işi öğrenmek istiyordum diyen herkese rehberlik yaptık, yardımcı olduk. Ben de diğer arkadaşlarım da, kapımıza gelen kimseyi geri çevirmedik. Çalışmalarımızı yaparken diğer uzmanlık alanlarındaki arkadaşlarımızdan destek aldık, Giyim gibi, el sanatları gibi. Giyim öğretmeni arkadaşım ürettiğimiz bindallıların kalıplarını hazırladı. Sonra kaftanlar falan işledik onların kalıplarında da çok yardımlarını gördük. Biz de kendimizi çok geliştirdik.

Her alanın uzmanları süreç içinde kendini yetiştirir ve geliştirir, siz kendi gelişiminizi tamamlarken neler yaptınız, nerelerden yaralandınız.

Yaklaşık 60 tane bindallı işlemişiz. Çok büyük bir gururla söylüyorum. Biz bu işe başlarken "Her eve bir bindallı." demiştik. Şimdi Safranbolu'nun en az 60 evinde genç kızların çeyiz sandıklarında veya Gardirolarında bindallı var. Bu konuda kurumum ve kendi adıma, arkamdaki ekip adına da çok mutluyum. Bu benim tek başına yaptığım bir şey değil, arkamda çok güçlü çalışan, fedakâr çalışma arkadaşlarım vardı, Safranbolu halkı vardı, idarecilerim vardı. Kaymakam

USTANIN DİLİNDEN

Bey, kaymakamlar Konağı'ndaki bindallıların desenlerini almamız konusunda bize çok destek oldu. Sevgili Safranbolu halkı bize evlerini, sandıklarını açtı. Biz o desenleri bazen oturup çizdik, bazen fotoğraflarını çekip milim milim büyüüp desen haline getirdik. Bir bindallının sadece desen haline getirilmesi benim 15 günümü alıyordu. Oldukça uzun soluklu bir süreç... Burada işlenen bindallıların yüzde doksani daha önce Safranbolu'da kullanılmış, tefebaşların desenleri. Elimde güzel bir arşiv vardı, hala daha var. Ürettiğimiz bindallıların büyük bir bölümü eski bindallıların aynısı.

Bindallı kumaşları kadife ve atlastır. Kadife kumaşlara çok uzun seneler hiçbir şey olmuyor. 150-200 sene durabiliyor. Tabi korunması da çok önemli, çok giyilen, çok iyi korunamayan, rutubetli, nemli ortamlarda kalmış kadife bindallılarda dökülmeler var. En çok deforme olanlar atlas bindallılar. Atlas, özellikle gelinliklerde kullanılan bir tür saten. O bindallılar daha fazla yıpranmış. Kaymakamlar konağında çok güzel pembe bir bindallı vardı. Safranbolu kaymakamının hanımının gelinliği imiş; yanmış bir kâğıt gibi yıpranmıştı. Çok üzülmüştüm onun için. Çok muhteşem deseni olan bir bindallıydı. Onun desenini aldık yeniden işledik. Aynı deseni ulusal bir yarışmada bir örtü üzerinde kullanıp

ödül aldık. Rahmetli Hikmet Şeyhoğlu'nun Kent Tarihi Müzesine bağışladığı bir eteği vardı. Çok güzel bir etekti. Sağ olsun bize müsaade etti, onun desenini çizdik. Gerçekten muhteşem bir sanat eseri idi. Ben o desenle neler yaptım neler, neler yaptım... Bindallı işledim, salon takımları yaptım, nişan takımları işledim, evirdim, çevirdim birçok üründe kullandım. Kendisini hayırla yâdediyorum.

Süreç nasıl işliyor, kaç günde bitiriliyor bir bindallı?

Bir bindallıyı günde en az sekiz saatlik bir çalışma ile üç ayda bitirebilirsiniz. O da üzerine koyduğunuz desenle alakalı. Altı ay sekiz ay süren bindallılarımız var bizim. Günde iki tane bindallı da işleyebilirsiniz ama onlar tam otomatik makinelerde işlenen bindallılardır. Deseni bilgisayara aktarırsınız, kumaşı makinenin önüne verirsiniz, on tane kafası vardır, o on kafa akşama kadar bindallıyı işler. Bizim bindallılarımız öyle değildir. Biz elde işler gibi makinenin volanını tek tek çevirerek, oyduğumuz desenin üzerini sararak işliyoruz. Çok kolay olmuyor, biraz zahmetli.

Satanlar, satmak isterse fiyatlar nasıl belirleniyor?

Makara hesabı çalışıyoruz, makara üzerinden fiyat veriyoruz müşterimize, iş bittiğinde paramızı alıyoruz. Afakî bir para değil, emeğin karşılığı.

Bindallılarınızın tanıtımını nasıl yapıyorsunuz? Halk çalışmalarınızdan

nasil haberdar oluyor?

İlk bindallı işlemeciliğine başladığımızda üç kursiyerimiz vardı. Unutulmaya yüz tutmuş el sanatları çerçevesinde açmıştık kursumuzu. Öğretmenimiz Hatice Doğan üç bindallıyı yılsonuna kadar bitirmişti. O bindallıları yılsonu sergisinde kursiyerlerimizin üzerinde sergilemiştik. Bir sene sonra kursa ben devam ettim, kursiyer sayımız yediydi. Sene sonunda on bindallımız vardı. Yılsonu sergimiz daha bir göz doldurdu. Bir yıl sonra Cinci Han'da bir defile düzenledik. "Gelenekten Geleceğe" adında bir defileydi bu. Başka kıyafetlerimiz de vardı. Stilistik kursumuzun ürünleri de vardı. Bindallılarımız da gerçekten çok göz doldurdu. Defileye katılım üst derecede sağlandı. Yemekli bir defileydi. Valimiz, kaymakamımız, belediye görevlilerimiz, daire amirleri, şehrin önde gelen insanları ve defileye ilgi duyan üç yüz civarında insan o gün oradaydı. Çok çalışmıştık ama hiç yorulmamıştık. Çok heyecanlıydık. Gurur verici bir olaydı. O defileyi yapabilmek için memurundan, hizmetlisinden, kursiyerinden idarecisine kadar hepimiz çok çalıştık, çok emek verdik.

Maraş işi tekniği ile sadece bindallı işlemedik, duvar panoları, hat yazıları da işledik. İlgili çekiyor, herkes evinde bir besmele olsun, çiçekli bir pano olsun istiyor. Kursiyerlerimiz ilk olarak pano yaparak ve ya çanta yaparak başladılar Maraş işine. Daha küçük işleri tercih ediyorlar. Küçük ama kolay değil. O

yazıların dönüşlerini, istiflenmesini, işleme sırasını bilmek, karakterlerini vermek gerekiyor, bu da çok kolay değildir. Halk eğitimi merkezi olarak ulusal çapta iki fuara tek başına katıldık. Bunlar 2001 yılında Çanakkale, 2004 yılında Adıyaman Halk Eğitimi Fuarlarıdır. Onun dışında Karabük'ün diğer halk eğitimi merkezlerini de yer aldığı İstanbul Fuarına katıldık. Kurumumuzda üretilen en güzel ürünlerle orada yer aldık. Gerçekten çok beğenildik. Safranbolu'yu en iyi şekilde temsil ettiğimize inanıyorum.

Safranbolu'da yaşıyor ve çalışıyor olmanız yaptığınız çalışmalara nasıl yansısı?

Yaşadığınız yeri sosyoekonomik kültürü, insanların alım gücü, ürettiğiniz ürünlere değer katıyor. Kursiyerlerin alım gücü olmadan bir şeyler ortaya çıkarmanız çok zor. Safranbolu'da çalışmak, burada yaşamak, burada bazı şeyleri yapmaya çalışmak bir avantaj sağladı bize. Safranbolu'nun geçmişten gelen güçlü bir kültürü var. O kültürü kullanmak da çok güzel. Burada olayın kaynağına ulaşmak daha kolay oldu. Kursiyerlere ve halka kendimi tanıtabilme konusunda daha rahat hareket edebildim. Burada zaten yaptığımız işlerin bir kültürü vardı. "Benim babaannemim de bindallısı vardı ama o benim kuzenime kaldı. Ben de istiyorum." diyen bir sürü kursiyerim oldu benim. Safranbolu çok asil bir şehir. Burada her şey var. Kültürü var, türküsü var, folkloru var, Farklı bir yaşam tarzı var, hayat standardı var, insanların karakteristik özellikleri var;; burası yaşayan ve yaşatan bir şehir. Çok özel, çok asil bir şehir. Ben Kara-

büklüyüm ama Safranbolu'yu bu kadar yakından tanıma fırsatı bulabildiğim için kendimi çok şanslı hissediyorum. Bir halk eğitimci olmasaydım, bu kadar yakından tanıyamayabilirdim. Bu da bir gerçek... Safranbolu çok turist alan bir şehir. Dışarıdan insanlar geliyorlar, karış karış geziyorlar; bizim halkımızın içinde henüz Eski Çarşı'yı bilmeyen bir sürü kişi var. Ben Safranbolu'yu öğrenme fırsatı buldum. Bunda da Halk eğitimci olmamın faydası olduğunu düşünüyorum. Safranbolu'da her şey var, ben burada çalıştığım ve yaşadığım için kendimi şanslı da görüyorum. Her şey yerinde ağıdır. Yaptığımız çalışmalar Safranbolu'nun kültüründe geçmişinde olduğu için değer buluyor.

Yaptığınız işler takdir görüyor mu, bunu hissediyor musunuz?

İlgisini çeken kişiler ve halkımız tarafından takdir görüyor. Daha çok takdir görmeyi istemez miyiz? Evet isteriz. Mesela sergilerimiz daha büyük bir ilgiyle gezilsin isteriz. Ben de kursiyerlerimde yaptığımız işlere çok emek veriyoruz. Bir örtüyü işlemek için bir ay uğraşırız mesela. Bu bir yana sergiyi hazırlamak için bile bir hafta uğraşırız. Ama sergiyi gezen insanlar beş saniye bakıp geçiyor. Belki de ne olduğunu görmeden geçip gidiyor. Ama gelip dakikalarca izleyenler de var. Onlar özel ilgisi olan vatandaşlarımız tabi. Bazen hızla geçilip gidiliyor; onlara da hak veriyorum, ilgisini çekmiyor, kendine hitap etmiyor. Bundan 200 sene önce üretilmiş bu bindallının deseninin kim neler düşünerek çizdi acaba? Sonra bir bindallıya ilmek ilmek işledi, onu kimler giydi, kimlerin mutlu anlarını süsledi? Sonra

bu bindallının üzerinde desen alındı yeniden hayat verildi. Bu işi yapan kişi elli yaşın üzerinde bir hanım. Bu yaşına kadar hiçbir sanatsal eğitim almamış biri. Ama o yaşta bir şey sebep olmuş; belki evde canı sıkılmış, belki hastalanmış, halk eğitim merkezi ile yolu kesilmiş ve bu bindallıyı işlemiş. Ne kadar yüzeysel geçsem de uzun bir hikâyesi var aslında. Bindallının üstündeki en ufak bir çizginin, bir dalın, bir motifin bile bir hikâyesi var. Hikâyesi olan her şey değerlidir ve unutulup gitmez. Önünden beş saniyede geçip gitmek biraz haksızlık oluyor gibi geliyor bana. Herkes neye ilgisi varsa onu inceliyor aslında. Emeğe sanata pek fazla değer verildiğini düşünmüyorum. Belki ben de onlardan biriyim. Ruhumuza, iç dünyamıza belki daha çok yatırım yapmalıyız. Hayat koşturması içinde buna fırsat bulamıyoruz sanırım.

Keşkeleriniz varmı?

Yok... Bu kuruma gelmeyi hiç istememişim ama iyi ki gelmişim. Bu kurumda kendimi çok geliştirdiğimi düşünüyorum. Burada çok özgür bir çalışma alanı buldum. Ben düşündüm, hayal ettim, kursiyerlerim uyguladı. Hiç unutmam lise mezunu bir kursiyerim vardı, daha sonra üniversiteye devam etti. Geçenlerde bana telefon etti: "Hocam ben evlendim, evimi yerleştirdim, evimin her köşesinde siz varsınız, dedi. Evinin kurslarımızda yaptığı ürünlerle donatmıştı. Bu beni çok mutlu etti. Örneğin on beş günde bindallı işlemişliğimiz var. Hafif desenli bir kaftandı. Bir genç kızımız geldi. "Yirmi gün sonra düğünüm var. Kimsenin sandığından benim için bir şey çıkmadı, benim sandığımdan Benim sandığımdan çocuklarıma bir şey çıksın istiyorum." dedi. Her birimiz bindallının birer ucundan tutup bindallı yetiştirmiştik onun için. Harika bir olaydı.

Teşekkür ederim. Çalışmalarınızda başarılar dilerim. Sizleri, izlemeye devam edeceğiz.

Ben hem kendi adıma hem arkadaşlarım ve kurumum adına çalışmalarımızın tanıtma fırsatı verdiğini için teşekkür ederim.

Fotoğraf: Cemil Belder

KEŞİF GÜNLÜĞÜ

PAFLAGONYA Geçidi

İnsanoğlu binlerce yıldır yaşadığı coğrafyaya şekil vermekte, bu değişim her geçen gün artmaktadır. Geçmişimize ait bilgileri genelde yazılı kaynaklardan okuyarak anlamaya çalışıyoruz. İhtiyacımız olan bilgi kırıntısı bazen tarih kitaplarında, kimi zamanda bir gezginin seyahatnamesinde saklı olabiliyor.

Edindiğimiz bilgileri, yaşadığımız coğrafya ile kıyasladığımızda birtakım farklılıklar hemen gözümüze takılır. Bu değişimlerle ilgili tahminde bulunanlar, görüşlerine yazdıkları kitaplarda yer vermiş, çoğunlukla da kabul görmüşlerdir. Örneğin 1190 yılında 4 ay süren

DOĞA ARAŞTIRMACISI
CEMİL BELDER

Safranbolu başta olmak üzere Batı Karadeniz bölgesinde bir çok doğa araştırması ve incelemesi yaptım. Fotoğraflarım ile gün yüzüne çıkarmayı başardığım tarihi ve doğal güzelliklerimiz, bugün birçok kesim tarafından bilinmektedir. Tarihi çarşının altından geçen kanyonlar ve taş teras bunlardan bazılarıdır... Bu yazımda Safranbolu'da kale yapısına değinmekle beraber, daha önce görüntülenmemiş, "Paflagonya Geçidi" adını verdiğim keşfimi, ilk defa sizlerle buluşturuyorum.

“

”

kuşatmanın sonunda Safranbolu'nun (Dadybra) fethedildiği, Sn. Hulusi Yazıcıoğlu 1982 yılında yazdığı "Safranbolu" kitabında detaylı olarak yer almıştır. Yazıcıoğlu, Safranbolu Kalesini şu şekilde anlatmıştır; *Safranbolu Kalesi, yani 1976 yılında yanan hükümet konağının üzerinde bulunduğu tepedir. Bu tepenin çevresindeki surlar zamanla yıkılmış olmakla beraber bir kısım kalıntıları halen durmaktadır.*

Sn. Hulusi Yazıcıoğlu'nun kitabını örnek göstermiş olsam da sonradan yazılan tüm kitaplarda *"Tepenin çevresindeki surlar zamanla yıkılmıştır, kaybolmuştur."* denmektedir. Dadybra'nın fetih döne-

minde yaşanan olaylar yazılı kaynaklarda açıkça belirtilmesine rağmen surların zamanla yıkılmış ya da farklı noktalarda devşirilerek kullanılmış olması, tamamen yazarların kişisel gözlemlerinin bir sonucudur.

Safranbolu'da tarihi çarşının altından geçen tünelleri incelemek ve fotoğraflamak amacıyla 03 Ekim 2014 tarihinde bir araştırma gezisi yaptık. Cinci Han'ın altından geçtiğimiz sırada üstümüzdeki devasa taşlara uzun uzun bakan Mehmet Kütükçüoğlu *"Bu büyük kayalar muhtemelen kalenin kayıp sur taşları olabilir"* demişti. [Bkz. Fotoğraf 1] Bölgede düzenlenen ilgili toplantılarda bu düşüncesini bölgemiz sakinleri ile paylaşmış ve bu fikir onlar tarafından da kabul görmüştü.

Mehmet Kütükçüoğlu'nun "kalenin kayıp sur taşları" konusundaki gözlemi bir ilk olmuştur. Dile getirdiği bu tespit çok değerlidir. Bu taşların bir kaleye ait sur taşları olabilme ihtimaline bende katılıyorum. Ancak bahsedilen taşların, Yazıcıoğlu ve diğer yazarların söylediği hükümet binasının etrafında bulunan kale

Fotoğraf: Cemil Belder
Fotoğraf - 1
Cinci Han - Hamam altından geçen tüneller

surları değil de şehrin etrafını saran kale surlarına ait olduğunu düşünüyorum. Neden böyle bir düşünceye sahip olduğumun sebeplerini adım adım anlatacağım. Öncelikle çok değerli yazarlarımıza karşı bir duruş sergilemek niyetinde olmadığımı belirteyim. Olaylara ve çevreye farklı bir bakış

açısı ile yaklaşmanın yararlı olacağını düşünüyorum. Gözlemlerimi bir arkeolog, paleontolog ya da tarih bilimcinin tezlerini okuyormuş gibi değil de, doğa sever bir insanın araştırmaları olarak değerlendirmenizi isterim.

"Safranbolu'da kale, bilinenin aksine bir değil iki tanedir."

Bunlardan birincisi hükümet konağının da içinde bulunduğu tepe bölgesidir. İdari merkez olarak kullanıldığını düşündüğüm kale, oldukça korunaklı konumdadır. Kalenin sınırları, kuzeyinde bulunan askeri bölge ile başlayıp, güneyindeki burun sandal olarak adlandırılan uca kadar uzanmaktadır. Bölge üzerine kitap ve makale yazan tüm araştırmacıların kale sınırları hakkında yanlış bir gözlem yaptıklarını düşünüyorum. Onlara göre kale'nin güney sınırı, günümüzde alana giriş yaptığımız kalenin tek giriş noktası olan kapısıdır. Oysaki tepenin fiziki yapısına dikkatlice bakarsanız, üç büyük ev ve müstemilatlarının idari kale sınırları içinde kaldığını görmeniz mümkündür. [Bkz. Fotoğraf 2-3]

1. Tepede bulunan İdari Kale
2. Batı kısmında net şekilde görülen doğal vadi yamacı. (Kale içi şehir sınırı)

Fotoğraf - 2

KEŞİF GÜNLÜĞÜ

Kalenin güney cephesine imar edilen evlerin, zamanla tepenin erişilmez bütünlüğünü kaybetmesine sebep olduğunu düşünüyorum.

Kalenin surları

Çevresine göre yüksek bir konumda olan kalenin giriş kısmının duvar - sur yapısı ile kapatılması, tüm tepenin korunaklı bir alan olmasına yetecektir. Bu sebeple çevresinde bugünkünden çok daha büyük bir duvar veya sur yapısı olduğunu düşünmüyorum.

İkinci kale yapısına geçmeden önce 1332 yılında bölgeyi ziyaret eden İbn Batuta'nın gezi notlarından bahsetmek istiyorum. Seyyah, o yılların Safranbolu'sunu şu şekilde anlatıyor. *“Burası tepe üzerinde kurulmuş bir kasabadır. Tepenin eteklerinde hendek, dağın zirvesinde ise kale inşa edilmiştir.”* Safranbolu'yu bilenler bu betimlemede bir sorun olduğunu düşünebilir. Kıranköy, Hıdırlık, Hasan Dede tepesi, mezarlık gibi açılardan bakacak olursanız Safranbolu'nun bir vadi tabanının yamaçlarına inşa edildiğini görürsünüz. Üstelik çarşı bölgesinde söylediği gibi bir dağ da yoktur. Peki seyyah neden bu şekilde bir

1. Tepede bulunan İdari Kale
2. Batı kısmında net şekilde görülen doğal vadi yamacı. (Kale içi şehir sınırı)

Fotoğraf - 3

anlatımda bulunmuştu? Cevabı oldukça basit. İbn-Batuta Safranbolu'ya Dereköy yolu üzerinden gelmiştir. Bu yol, Bolu-Gerede-İstanbul istikametinden şehre giriş yapan herkesin kullandığı bir güzergâhtır. Yol, yükselti olarak Safranbolu'dan alçaktadır. Bugün Tarihi Çarşı'ya aynı yoldan giriş yapacak olursanız Batuta'nın betimlemesinin gayet yerinde olduğunu görebilirsiniz. Bakış açısının,

gördüğümüz manzarayı farklı bir şekilde yorumlamamıza neden olduğunu, bu küçük hatıratı anılayabiliriz... Batuta, şehrin çevresini saran derin kanyon uçurumlarını “tepenin eteklerinde hendek inşa edilmiştir” şeklinde yorumlamıştır. Oysa bu kanyon yarıkları, tıpkı “İdari kalenin” içinde bulunduğu tepe gibi tamamen doğal oluşumlardır. Yani insan eli ile inşa edilmemiştir. Safranbolu'nun bu

doğal avantajı, binlerce yıldır üzerinde yaşayan halklar tarafından değerlendirilmiştir. Derin uçurumlara sahip kanyon yarıkları ile idari kale arasında kalan şehir, doğal olarak bir koruma alanı içerisinde kalmıştır. Bu derin kanyon yarıkları aynı zamanda bir diğer koruma alanı olan “dış kalenin” sınırını oluşturmuş ve şehirdeki yaşamı da kapsayan “sur içi” bölgesini meydana getirmiştir.

1837'de William Francis Ainsworth Safranbolu'ya gelir. (İ.Canbulat Web:2013) Bölgeyi anlatan birtakım notlar alır. Bu notlar arasında benim en çok dikkatimi çeken Safranbolu'yu betimlemeye çalıştığı çizim oldu. Ainsworth'un çizimine bakarak İbn-Batuta'nın sözlerini tekrar değerlendirelim. *“Burası tepe üzerinde kurulmuş bir kasabadır. Tepenin eteklerinde hendek, dağın zirvesinde ise kale inşa edilmiştir.”* Çizime baktığımda Ainsworth'un da şehre Dereköy yolu üzerinden geldiğini tahmin edebiliyorum. Oldukça uzun ve yorucu bir yoldan gelen seyyahlar, muhtemelen ilk gördükleri bu ihtişamlı manzara ve dikkat çekici detayları gözlerinde canlandırarak hatıratlarını yazıyor, çizimlerini yapıyorlardı. Çizimi dikkatlice inceleyecek olur-

sanız tepedeki kalenin çevresinde hiçbir kale duvarı yani sur görülmezken, vadileri buluşturan köprüler ve şehrin etrafını saran yüksek duvarlar dikkat çekicidir. [Bkz.Fotoğraf 5]

Özellikle tarihi çarşının batısında yer alan Gümüş Kanyonu boyunca oldukça derin kanyon uçurumları vardır. Bu yüzden sınır hattına yüksek kale surları yapma gereksinimi duyulmadığını düşünmek mümkündür. Şehrin doğusunda kalan kısmı da bugün ki hali ile değil de Cinci han – hamam'ın olmadığı hali ile düşünüp, değerlendirmek gerekir. Bu yapıların altından Akçasu ve çarşı meydanı istikametinde iki farklı koldan gelerek birleşen akarsu tabanı bulunmaktadır. Dış kalenin daire formunda bir bölgeyi içine alarak koruma sağlaması gerekiyor. Bu yüzden sınır hattının Akçasu değil de Cinci han – hamamı altından geçen yamaçtan yoluna devam ederek, Gümüş Kanyonu'na kadar ulaştığını düşünüyorum. Aynı zamanda bu nokta tarihçi yazar Mehmet Kütükçüoğlu'nun devasa taşlara bakarak “bunlar kalenin kayıp taşları olabilir” dediği noktadır. Muhtemelen yüzyıllar önce yanı başımızda olan sur duvarları artık tepemizde bir köprü örtüsü vazifesi görüyordu. [Bkz.Fotoğraf 4]

Fotoğraf: Cemil Belder

Fotoğraf - 5

Tarihi çarşıda derin vadileri birleştiren, aynı zamanda sınır hattı oluşturan köprülerden biri (Demirciler çarşısı altı)
*Ainsworth'un çizimindekilere çok yakın benzerliktir.

Fotoğraf: Cemil Belder

Cinci Han - Hamam altından geçen tüneller

Fotoğraf - 4

KEŞİF GÜNLÜĞÜ

Bu taşların idarî kaleye değil de, şehri içine alan bir dış kaleye ait olduğu düşüncesi, son yapmış olduğum keşifle daha çok pekişti.

Bir gün tarihi çarşının batısından geçen Gümüş kanyonunda gezerken etraftaki kayalara kazılmış olağan dışı kanallar dikkatimi çekti. Ne olduğunu anlamak için vadi tabanına indiğim. Aşağı indiğimde kanyon duvarının altındaki bir delikten inen atıklar daha da çok dikkatimi çekti. Moloz, çöp, kum gibi atıkların oluşturduğu tepenin üzerine çıktım.

İçeri girdiğimde buranın, bölgemizde adeta şehir efsanesine dönen tünellerden biri olduğunu anladım. [Bkz. Fotoğraf 6-7] Kalelerin tipik özelliklerinden biri olan suya erişim ya da gizli geçit yollarından biriydi bu tünel. Gördüğüm manzara karşısında gözlerime inanamadım. Yıllardır üzerine dökülen atıklar sebebi ile merdiven yapısı fark edilemeyecek şekilde kapanmıştı. Basamakları

Fotoğraf: Cemil Belder

Safranbolu'da sur içinden vadi tabanına inen geçit.

Fotoğraf - 6

tamamen sertleşmiş toprak ile kaplandığı için oldukça dik yüzeyde ilerlemek imkânsızdı. Dağcılık üzerine teknik bilgiye sahip olduğum için önce gerekli güvenlik tedbirlerini aldım. Ardından basamaklardan bir kaçını, ayakta durabileceğim kadar temizleyerek fotoğraf çekebileceğim

bir alan oluşturdum. Şehrin kalbinde yüzyıllardır kimsenin ayak basmadığı geçitte olmak heyecan verici bir duyguydu.

Geçmiş yıllarda Sinop'un Boyabat ilçesinde Paflagonya döneminde yapılan bir kaleyi inceleme fırsatı bulmuştum. Hatta bölgede düzenle-

Fotoğraf: Cemil Belder

Fotoğraf - 8

Boyabat Kalesi

nen bir yarışmada, kalenin gizli ulaşım yollarından biri olan bu geçitte çektiğim fotoğraf ile ödül almıştım. [Bkz. Fotoğraf 8]

Bu geçitler birbirine inanılmaz derecede benziyordu. Bu yüzden iki yapının da aynı topluluğun eseri olabileceğini düşündüm. Çıkar çıkmaz hemen

araştırmalara başlayarak, Paflagonya bölgesindeki diğer kaleleri inceledim. Yaptığım araştırma sonucu tahminlerimde yanılmadığımı gördüm. Kastamonu Doğanlar Kalesi [Bkz. Fotoğraf 9], Bafra Asar Kalesi [Bkz. Fotoğraf 10] gibi diğer yapılarda benzer geçitlerden vardı.

Fotoğraf: Web - Anonim

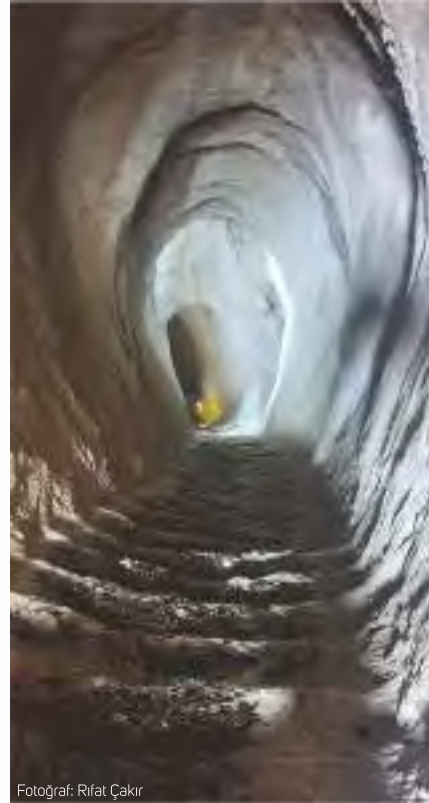
Fotoğraf - 9

Bafra Asar Kalesi

Geçidin idarî kaleden doğrudan suya değil de sur içinden vadi tabanına erişmesi, Safranbolu'daki *kale-şehir* yapısına işaret ettiğini düşünüyorum. Sur içi bölgesi ile idarî kale arasında bulunan bölgenin detaylıca incelenmesi sonucu geçidin bir diğer kolu da bulunacaktır.

Bununla beraber Safranbolu'da tartışma konusu olan "kayıp kale surlarına" asıl ihtiyacın idarî kaleden çok, dış kalenin çevresinde olması gerektiğine inanıyorum.

Bugüne kadar Safranbolu'da bir kale kalıntısı ve emaresine rastlanmadığı için konu üzerinde arkeolojik araştırma yapılmamıştır. Bu sebeple "Paflagonya Geçidi" adını verdiğim noktanın kesin yaşı bilinmemektedir. Paflagonya tarihi ve diğer kalelerin yapım yılları göz önünde olursa M.Ö. 700'lü yıllarda yapılmış olabileceği tahmininde bulunabiliriz.

Fotoğraf: Rifat Çakır

Fotoğraf - 10

Kastamonu Doğanlar Kalesi

Tarihi çarşıdaki yapı ve kalıntıların yapım tarihlerine bakacak olursak, en eskilerinin 1332 yılında imar edilen Süleyman Paşa Cami (Eski Cami), Medrese ve Eski Hamam olduğunu görürüz. Ortalama 680 yaşında olan bu yapılar tarihi çarşısının kayıtlara geçmiş en eski yapılarıdır. Paflagonya Geçidi olarak adlandırdığım bu noktanın eldeki veriler doğrultusunda 2500 yıldan daha eski olduğu tahmin edilebilir. Bu yüzden Safranbolu tarihinin en önemli buluşlarından biridir bu keşif.

Bu geçit, Safranbolu'da tarihe tanıklık eden nadide yapılar arasına girecek ve ilçemizde birçok araştırmanın da fitilini ateşleyecektir.

Cemil Belder / 14.02.2021

BURUN ESTETİĞİ

www.safranbolutso.org.tr

Rinoplasti

Burun yüzün orta hattında yer alan, insanda ilk bakışta en çok dikkat çeken organdır. Yüz görünümünün önemli bir bileşeni olan burun, iç yapısı ve işlevi ile de vazgeçilmez bir solunum organıdır.

Rinoplasti: burun şeklinin düzeltilmesi, kalıcı olarak değiştirilmesi, estetik olarak daha güzel ve çekici bir hale getirilmesidir. Burun estetik cerrahisi ya da burun estetiği olarak da isimlendirilir. Günümüzde estetik operasyonlar arasında en sık uygulananlardan bir tanesi olan rinoplasti, şekil bozukluğundan kaynaklı görsel rahatsızlık ya da solunum problemleri gibi sağlığa bağlı gerekçelerle gerçekleştirilebilir.

Her burnun kendine özgü bir şekli vardır. Burundaki küçük değişiklikler bile yüz görünümünü etkileyebilir. İnsanlar genellikle, ideal olarak gördükleri burun şekline kavuşmak için rinoplasti ameliyatı olmak ister. Genel olarak kabul edilen oranlar ve yüzün bölümleri arasındaki uyum, güzel bir görünümün anahtarı olabilir. Çekici bir görünüme sahip olan birçok insanın yüzünde bir uyum olduğu kabul edilse de, tüm insanlar tarafından benimsenmiş bir güzellik standardından söz etmek mümkün değildir.

Rinoplastide amaç nedir?

Ameliyatın ana amacı yüzünüzle uyumlu doğal ve daha iyi görünen bir burun oluşturmaktır. Her ameliyat daha iyi sonuç almak için yapılır fakat her ameliyattan mükemmel sonuç beklemek gerçekçi değildir. Ameliyatın sonucu sadece cerrahın yeteneğine ve deneyimine bağlı değildir. Hastanın yaşı, genel sağlık durumu, cilt durumu, kemik iskeleti, sigara içme, yara iyileşmesi ve anatomik yapısı ile de ilgilidir.

Standart bir rinoplasti yoktur. Herkesin yüzü ve burnu kendine özeldir ve kendine has oranları vardır. O nedenle herkese aynı burnu yapmak estetikten uzak bir yaklaşımdır. Her ameliyat kişiye özeldir ve ona göre planlama yapılmalıdır.

Burun estetiği nasıl yapılır?

Hekimle yapılan görüşmelerde öncelikle hastanın estetik operasyon için uygun bir aday olup olmadığı değerlendirilir. Aynı zamanda hekim ile hasta karşılıklı fikir alışverişleri ile beklentilerini ve olası sonuçları değerlendirir.

Burun estetiği ameliyatı çoğunlukla genel anestezi altında yapılan bir operasyon türüdür. Yaygın olarak tercih edilen 2 farklı burun estetiği tekniğivardır.

Bunlardan ilki olan açık rinoplastide burun delikleri arasından küçük bir kesi açılır ve bu kesi sayesinde cerrahın görüş açısı genişletilir. Genellikle burundaki şekil bozukluğu ileri düzeyde olan veya daha önceden farklı bir burun estetiği operasyonu geçirmiş olan kişilerde açık rinoplasti tekniği tercih edilir. Açık tekniğin en büyük avantajı görüş açısının daha geniş olmasıdır.

Kapalı rinoplastide ise yapılan kesi burun delikleri içerisinde kalacak şekilde ayarlanır. Cerrahın görüş alanı azdır fakat iyileşme süresi daha kısadır ve operasyon sonrasında burunda dikiş izi kalmaz. Kapalı rinoplasti tekniği genellikle daha küçük

boyuttaki şekil bozukluklarının düzeltilmesinde tercih edilir.

Kimler Rinoplasti (Burun Estetiği) Olabilir?

Gerçekçi beklentilere sahip, ne istediğini bilen, psikolojik açıdan normal, rinoplasti sürecini anlayan, motivasyonu yüksek, ameliyata engel ciddi sağlık sorunu olmayan, kemik ve kırıldak oluşumu için gerekli yaşı doldurmuş kişiler rinoplasti olabilir. Kırıldak ve kemik gelişiminin büyük oranda tamamlandığı, bayanlarda 17, erkeklerde 18 yaşından sonra ameliyat olunabilir.

Burun estetiği sonrası yapılması ve yapılmaması gerekenler nelerdir?

Göz altlarında, burun etrafında ve yüzün belirli kısımlarında şişlik ve morluklar oluşması normaldir ve gün geçtikçe hafifleyerek yok olacaktır. İlk günlerde buz uygulaması şişlik ve morlukları azaltmaktadır. Kanamanın önlenmesi için yastık yüksek tutulmalıdır ve ilk 15 gün burna su çekilmemel, sümürülmemelidir. Bu süreçte burnun tıkalı kalması normaldir.

birkaç ay gözlük takılması önerilmez. Operasyon sonrası kişilerin dikkat etmesi gereken bir diğer önemli husus güneş ışığına maruziyettir. Aşırı güneş

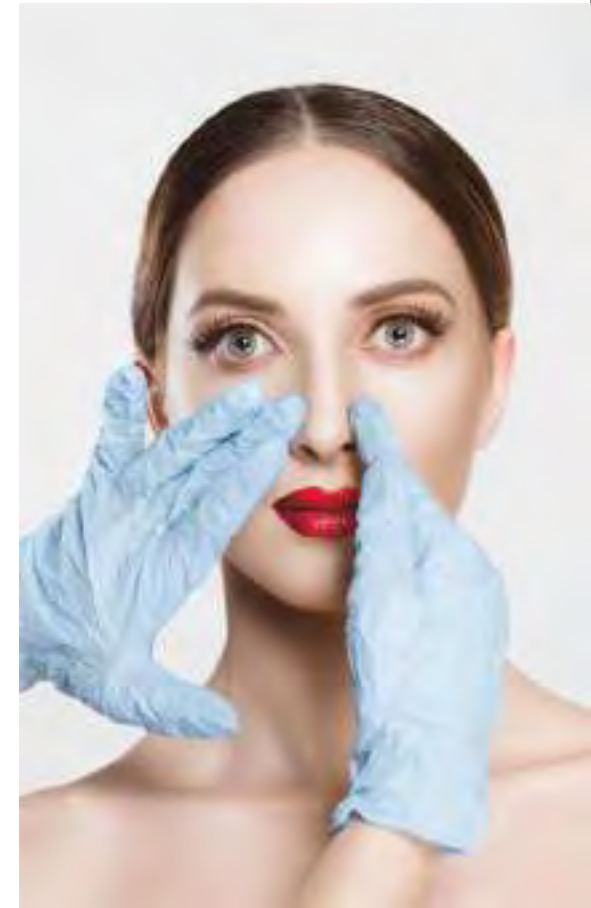
ışını teması sonrasında burun cildi ve çevresinde kalıcı renk değişiklikleri meydana gelebileceği için dikkatli olunmalıdır.

Burun estetiği iyileşme süresi ne kadardır?

Burun estetiği uygulaması yapılan hastalar genellikle 4-6 saat içerisinde ayağa kalkarak dolaşmaya başlayabilir.

Ameliyat bitiminde genellikle burna tamponlar yerleştirilir. Bu tamponlar 2-3 gün sonra, burun sırtına yerleştirilen atel ise ameliyattan yaklaşık olarak 7-10 gün sonra çıkartılır. Ameliyat sonrasında hastalar herhangi bir komplikasyonun gerçekleşmemesi durumunda genellikle 1 hafta ile 10 gün arası bir süre içerisinde iş yaştanısına geri dönebilir.

Ameliyatın üzerinden 1 ay geçtikten sonra oluşan ödemin %75-80'lik kısmı yok olur. Hedeflenen şekil ve tam iyileşmeye ise ameliyattan bir yıl sonra ulaşılır.

TİCARİ EĞİTİMLERE KOLAY ULAŞIM

Korona virüsün dünyaya yayılarak Pandemi ye dönüşmesi sonrası hemen hemen bütün ülkeler virüsün yayılmasını önlemek için yüz yüze eğitime ara vererek tüm kademelerdeki okulları kapatma kararı aldılar. Dünya genelinde başlangıçta okulların kısa süreliğine kapatılması öngörülürken, virüsün yayılmasının tahmin edilen düzeyden daha fazla ilerlemesi nedeniyle okulların açılarak normal eğitime devam edilmesi sonraki tarihlere ertelendi.

Kamu kurumları başta olmakla birlikte birçok sektörde alınan tedbirlerin sonucu olarak yeni bir çalışma düzeni ortaya çıktı. En çok etkilenen Turizm sektörü ve Ulaşım sektörü katı tedbirler almak zorunda kalırken Yiyecek ve İçecek hizmeti veren sektörler paket servise ağırlık vererek ayakta kalmaya çalıştılar. Kamu sektörü ve Kurumsal firmalar uzaktan çalışma sistemine veya dönüşümlü çalışma sistemine geçmek zorunda kaldılar. Tatbikatlarının daha önce yapılmadığı ve öngörülmediği için hazırlıksız yakalandığımız Pandemi konusunda deneme yanılma yoluyla şekillenen faaliyetler rayına oturdu ancak göz ardı edilen bir konu vardı. Sürecin uzaması neticesinde firmaların kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi ve firma sahiplerinin ve çalışanlarının eğitim eksikliği en büyük sorun olarak karşımıza çıkmaktaydı.

Dünya hiçte hazır olmadığı bir duruma hızlıca ayak uydurmak zorunda kaldı. Okulların kapatılması ile birlikte, çocukların eğitimden uzak kalmaması için online eğitim süreçleri gündeme geldi. Ülkelerin mevcut teknolojik imkânlarına, öğretmenlerin teknoloji kullanma becerilerine ve çocukların internete erişim düzeylerine bağlı olarak uzaktan eğitim süreçleri başlatıldı. Zoom, Skype, Microsoft Teams, Cisco Webex, Adobe Connect ve Google Hangout Meet gibi programlar pastadan payını alma için hızlı bir yarışa girdiler.

Önümüzde çocuklarımızın bu şekilde eğitim görüp becerilerini geliştirmeleri ticaret ile uğraşan sektörleri ve karar alıcıları da cesaretlendirdi. Firmaların bilgiye erişimlerinde yaşanan aksamayı internet aracılığıyla duyurarak online eğitimlere katılmalarını sağlamak gerekiyordu. Ortaya çıkan boşluğu fırsata çevirmeye çalışan birçok danışmanlık firmaları yeterli kalitede olmayan hizmet ve yüksek maliyetlerle firmaların kapısını çalmaya başlamışlardı. Bu konuda çatı kuruluşumuz Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği attığı adımlarla üyelerinin yanında olduğunu gösterdi. Üye firmaların ihtiyaç duyduğu eğitimleri yaptığı anlaşmalar ile online olarak üyelerinin hizmetine açtı. www.tobb.org.tr internet adresinden Eğitim ve Bilgilendirme webinarları bölümü oluşturularak üyelerin ihtiyaç duyduğu eğitimlerin bu portaldan güncel olarak takip edilmesine imkan tanıdı. Bizler de Odalar olarak verilen eğitimleri üyelerimize duyurmaya çalıştık. Eğitimlere zamanında katılamayan

üyeler için ise <https://tv.tobb.org.tr> adresi webinarlar bölümünden eğitimlere her zaman ulaşma imkanı sağlanarak geniş kitlelere yayılmasını sağladı.

Bağlı olduğumuz Ticaret Bakanlığının konunun önemine binaen ivedi olarak yaptığı çalışma neticesinde ise iki adet önemli portal hayata geçirildi. Bunlardan birincisi Sanal Ticaret Akademisi diğeri e-ticaret akademisidir.

Sanal Ticaret Akademisi portalı Ticaret Bakanlığı bünyesinde kurulan ve www.akademi.ticaret.gov.tr internet adresinde e-devlet şifresi ile girilen bir portaldır. Üyelerinin ihtiyaç duyacağı İç Ticaret, Dış Ticaret, Girişimcilik, Şirket yönetimi ve E-ticaret ana başlıklarında bir çok eğitim imkanını ücretsiz olarak sağlamaktadır. Bu eğitimleri farklı kılan ise eğitime katılan kişinin e-devlet şifresi ile girişini zorunlu kılarak takibinin gerçekleştirilmesidir. Günün her saati sisteme giriş yapılarak eğitimin kaldığı yerden devam etme imkanı sunan, geniş bir eğitim portföyüne sahip sitede eğitimleri tamamlayan üyeler sertifikalandırılmaktadır.

Bir diğer eğitim portalı olan E-Ticaret Akademisini incelediğimizde www.eticaret.gov.tr internet adresinin içeriğinde yer aldığını görmekteyiz. Bu portalda da üyelere fayda sağlayacak e-ticaret eğitimleri verilmektedir. Bu sitenin uygulamadaki farklılığı ise verilen eğitim sunumlarının katılımcılar ile paylaşılmasıdır.

Hayatlarına mecburiyetten giren bu portalların zaman içinde insanlara kullanım alışkanlığı kazandırması sonucu vazgeçilmez olacağı düşünülmektedir.

Fotoğraf: Cemil Belder

SİBER SALDIRILAR VE KORUNMA ÖNLEMLERİ

www.safranbolutso.org.tr

Günümüzde hepimizin bir akıllı telefonu ve bilgisayar var ve bu cihazlarımız vasıtasıyla hemen hemen her şeyimiz internete taşındı. Telefonlarımızdaki uygulamalarla karar verdiğimiz anda istediğimiz şeyin siparişini verebiliyor, istediğimiz kişiye veya bilgiye de anında ulaşabiliyoruz. Bilgisayarlarımız ile de işlerimizi oturduğumuz yerden halledebiliyoruz. Artık sadece biz değil evimizde kullandığımız eşyalarımız da birbirlerine bağlanıyorlar ve internete giriyorlar. İşte hayatımızın bu denli dijitalleşmesi ve sanallaşması sonucunda hırsızlık, magandalık ve gaspçılık da boyut atlayarak dijitalleşti. Kullandığımız sosyal medya hesapları, bankacılık uygulamalarımız, verilerimiz siber alemde her an tehlike altındalar. Bu yazıda sistemlerimize zararlı kodların nasıl bulaştığına, bulaşmadan önce alınacak tedbirlerle göz atacağız.

Bilgisayar korsanları, internet sitelerine, bilgisayarlara, devlet kurumlarına, polis, jandarma ya da şahıs gibi birimlere saldırı amaçlı trojen, solucan gibi

“
ARTIK HEPİMİZ,
DEV BİR BEYİNDEKİ
NÖRONLAR GİBİ
İNTERNETE BAĞLIYIZ.
”

virüsler yollayarak bu alandaki bilgileri ele geçirmek ya da kullanılmaz hale getirmek amacıyla siber saldırı düzenlerler. Bunları yaparlarken de sizlerin açıklarından faydalanırlar. Eğer cihazınıza doğum tarihiniz, yaşadığınız yer gibi kişisel bilgilerinizi içeren şifre koyarsanız sizi takip eden, sizin nelerden hoşlandığınızı bilen bilgisayar korsanı için basit bir av olursunuz.

E-posta kutunuza sizin takip ettiğiniz konuyla veya zaafınızla ilgili zararlı kod barındıran bir e-posta geldiğinde düşünmeden tıklayıp açarsanız cihazınıza zararlı kodu davet edersiniz. Mesela Korona Virüs vakalarının

başladığı ilk zamanlarda üretiminin yeterli olmaması ve hemen tükenmesi sebebiyle maske ve dezenfektan arayışına girmişlerdi. İnsanların bu arayışından yararlanmak isteyen bilgisayar korsanları e-posta adreslerine hava yoluyla bulaşan diğer enfeksiyonlardan da koruyan bir maske öneren spam e-posta gönderdiler. E-postada bulunan linke tıkladığınızda maskelerin yer aldığı bir sayfaya yönlendiriliyorsunuz ve satın almayı tamamlamanız için kredi kartı bilgilerinizi isteyen bir sayfaya karşılaşıyorsunuz. Bu sayfaya kart bilgilerinizi girdiğiniz anda ise kart bilgilerinizi kendi ellerinizle siber suçlulara teslim ediyordunuz...

Başka bir durumda ise internetten cihazlarınıza indirdiğiniz mp3'ler, ekran resimleri, videolar, pdf'ler veya çeşitli programlarda yer alan basit ama zararlı kod dizinleri cihazlarınıza girdiğinde cihazınız bir zombi bilgisayara dönüşüyor. Bunun sonucunda da Botnet ağına dahil oluyorsunuz. Dahil olduğunuz ağdaki bilgisayarları yönetebilen bir kişi siz farkında olma-

dan cihazınızı kullanarak istediği siteye saldırabiliyor, reklama tıklanılmasını sağlayarak üzerinizden yasal olmayan bir kazanç elde edebiliyor.

Örneğin, 21 Ekim 2016'da, dev zombi ağının sahipleri yeteneklerini test etmeye karar vermiş ve milyonlarca dijital video kaydedici, yönlendirici, IP kamerası ve diğer "akıllı" cihazların DNS servis sağlayıcısı Dyn'a çok sayıda talep gönderilmesine neden olmuştur.

Dyn, bu kadar büyük bir saldırıya dayanamamış; DNS ve buna bağlı hizmetler kullanılmaz hale gelmiştir: PayPal, Twitter, Netflix, Spotify, PlayStation çevrimiçi hizmetleri ve ABD'deki diğer pek çok kişi bu saldırıdan etkilenmiştir.

Ortak kullanıma açık ücretsiz Wi-Fi güvenliği konusunda da tehditler mevcut. Bilgisayar korsanı kendisini sizinle bağlantı noktası arasında konumlandırabilir. Böylece doğrudan erişim noktasıyla iletişim kurmak yerine bilgilerinizi onları bir başka yere ileten bilgisayar korsanına göndermiş olursunuz.

Örneğin halka açık wi-fi noktası bazı üst düzey müdür ve çalışanlara pahalıya mal olmuştu. Bir otel ağına bağlanırken, popüler bir yazılım için yasalımsı gibi duran bir güncelleme yüklemeye yönlendirilmişlerdi ve hemen sonrasında cihazlarına, saldırganların misafirlerin otelde konaklamalarından birkaç gün önce ağa yerleştirdikleri ve birkaç gün

sonrasında kaldırdıkları DarkHotel casus yazılımı bulaşmıştı. Gizli casus, bulaştığı cihazlarda tuş vuruşlarını kaydetmiş ve siber suçluların hedefli dolandırıcılık saldırıları yapmalarına imkân sağlamıştı. Görüldüğü üzere internette dolaşırken ziyaret ettiğimiz sitelere, tıkladığımız linklere, gelen e-postaların kimden geldiğine, indireceğimiz uygulamaları indirmeden evvel legal bir kaynaktan gelip gelmediğine ayrıca dikkat etmezsek siber saldırının mağduru olabiliriz.

Siber Tehditlerden Korunmak İçin Alınabilecek Önlemler

Öncelikle cihazlarınıza, ya da üye olduğunuz sitelere şifre belirlerken şifrelerinizin basit olmamasına özen gösterin. Doğum, evlilik yıldönümü, isminiz memleketiniz gibi tahmini kolay şifreler seçmemeye özen gösterin ve özel karakter, harf ve rakam kombinasyonlarını tercih edin. Şifrelerinizi kâğıt, defter gibi başkalarının ulaşabileceği ortamlara yazmayın. Her platform için farklı şifre belirleyin.

Cep telefonu ve bilgisayarlarınız için en güvenli anti virüs uygulamalarını tercih edin ve mutlaka güncel tutmaya özen gösterin. Antivirüse ek olarak güvenlik duvarı kurarsanız güvenliğiniz artacaktır. Güvenlik duvarı, bir bilgisayar (veya yerel ağ) ile başka bir ağın (internet gibi) arasına girerek gelen ve giden ağ trafiğini kontrol eder. Bir güvenlik duvarı olmadan her şey yolunda gider. Bir güvenlik duvarı ile güvenlik duvarının kuralları, hangi trafiğe izin verildiğini ve hangilerinin izin verilmediğini belirler.

Kullandığınız işletim sistemlerini ve uygulamalarınızı güncel tutmak sistem açıklarının kapanması hususunda büyük önem arz etmektedir.

- İnternette gördüğünüz ilginizi çeken veya güvenmediğiniz e-postaları açmayın.
- Lisanslı uygulamalar kullanın. Cep telefonlarınıza uygulama kurarken uygulama mağazalarından indirmeye indirirken de yazılım üreticisinin güvenilirliğine dikkat edin.
- Sitelerde dolaşırken üzerinde "İndir" yazan güvenmediğiniz butonlara tıklamayın.
- Telefonunuza kurduğunuz uygulamaların cihazdan istediği izinlere dikkat edin. Eğer uygulama işlevinin kapsamı dışında bir izin isterse uygulamayı kaldırın.
- İnternet tarayıcınızdaki çerezleri kopyalanmasına karşı sık sık temizleyin.
- İnternette kimseye özel bilgilerinizi vermayın.
- İnternette alışveriş yaparken alışveriş yaptığınız platformda 3D security sisteminin olmasına özen gösterin.
- İnternette dolaşırken girdiğiniz sitelerin "https" protokolüne sahip olmasına dikkat edin.
- Önemli verilerinizin yedeklerini almayı ihmal etmeyin.
- Kullandığınız internetin şifresini başkasına vermeyin. Eğer şifreyi verdiğiniz kişi sizin internete bağlanıp yasadışı bir şey yaparsa siz suçlu sayılırsınız.

GELECEĞE NEFES, DÜNYAYA NEFES!

Geçtiğimiz yıl Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın himayesinde Tarım ve Orman Bakanlığı ile Orman Genel Müdürlüğü'nün koordinasyonunda başlatılan "Geleceğe Nefes" kampanyası bu yıl da 11 Kasım saat 11.11'de 81 il ve 922 ilçede aynı anda gerçekleşecekti. Bu yıl ilk defa Azerbaycan, Bosna-Hersek, Malta, Kosova, Senegal, Kazakistan ve Ukrayna'nın da aralarında bulunduğu yaklaşık 30 ülkenin katıldığı Milli Ağaçlandırma Günü kapsamında 83 milyon fidan toprakla buluştu. İlçemizde de Beştepeler mevkiinde gerçekleşen fidan dikimi geniş katılım ve büyük coşkuyla gerçekleşti. Safranbolu Kaymakamı Mehmet Türköz, 125. J.Eğitim A. Kom. J.Alb. Hasan Başkök, Safranbolu Belediye Başkanı Elif Köse ve pek çok vatandaşın katıldığı etkinliğe Odamız adına Yönetim Kurulu Başkanımız Ali Sami Acar ve Yönetim Kurulu Başkan Yardımcımız İsmail Hayri Boyacı katıldı.

www.safranbolutso.org.tr

EĞİTİME DESTEĞİMİZ EFLANİ'DE DE DEVAM ETTİ.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından başlatılan "TOBB küçük parmaklar projesi kapsamında tablet hediyesi Safranbolu'dan sonra Eflani' de de devam etti. Yönetim Kurulu Başkanımız Ali Sami Acar "Her sosyal projede olduğu gibi bu sosyal projede de yer almak adına bütün gayretleri gösterdik. Hediye ettiğimiz bu tabletlerle uzaktan eğitim için gerekli ekipmanı bulunmayan öğrencilerimizin ihtiyaçlarının karşılanmasına katkıda bulunmak istedik. Tableti olmadığından derslerini takip edemeyen öğrencilerimize destek olmak amacıyla dağıtıldı. Verdikleri destek için TOBB Başkanımız Sn. Rifat Hisarcıklıoğlu'na teşekkürlerimi sunuyorum." dedi. Eflani İlçe Milli Eğitim Müdürü Mehmet ÇELEBİ ise, "Safranbolu Ticaret ve Sanayi Odası'na uzaktan eğitime erişemeyen öğrencilerimiz için tablet destekleri için çok teşekkür ediyoruz. Safranbolu TSO Başkan ve Yönetimine Eflani'de öğrenim gören öğrencilerimize verdikleri bu önemli destek için teşekkür ediyorum." dedi.

KIBRIS GAZI: FIRSATLAR VE TEHDİTLER

Kıbrıs adasının çevresinde sondaj faaliyeti yürüten şirketler geçtiğimiz yıl, çalışmalarını 2021 yılının ortalarına kadar askıya aldıklarını duyurmuşlardı. Bu erteleme; pandeminin neden olduğu finansal sorunlar, küresel hidrokarbon endüstrisinin karşı karşıya olduğu sıkıntılar ve Doğu Akdeniz'de ortaya çıkan siyasi kriz olmak üzere üç önemli nedeni vardı. Ayrıca bu sorunlardan dolayı gerekli fizibilite çalışmaları bitirilemediği için bir türlü nihai yatırım aşamasına da geçilemedi.

Rum Enerji Bakanı Nataşa Pilides'e göre, 2021 yılının ikinci yarısında Kıbrıs'ın çevresindeki enerji faaliyetlerinin kaldığı yerden devam etmesi bekleniyor. Bakan ilave olarak 2025-2026 döneminde doğalgazı çıkarmayı planladıklarını ifade etti. Açıkçası bu oldukça iyimser bir beklenti. Öncelikle, bu beklentinin hayata geçebilmesi, küresel gaz piyasalarının seyrinin yanında birçok faktöre de bağlıdır. Nitekim, Noble Energy Şirketi'nin CEO'su David Stover, "Noble olarak kabul edilebilir getiri oranının altında olan projelere yatırım yapmayacağız" şeklindeki sözleriyle, bu duruma bir açıklık getirmiştir. Zira bu şirketler için birincil hayati mesele, bilançolarını ve kârlarını korumaktır.

Diğer taraftan, Avrupa Birliği'nin kömür, petrol ve doğalgaza bağımlılığı azaltma yönünde attığı önemli adımlar, petrol ve gaz talebinin geleceğine ilişkin ciddi bir belirsizliğin ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Haliyle bu vaziyet, uluslararası borsalarda işlem gören bu şirketlerin uzun vadeli dayanıklılığını daha kırılgan bir hale getirmektedir. Uluslararası koşullar ve ekonomik krizin yanı sıra, Türkiye ile yaşanan anlaşmazlıklar bölgedeki sondaj programını altüst eden bir başka önemli konudur. Şurası çok açıktır ki Rum tarafında bir zihniyet değişimi ortaya çıkmadığı müddetçe Kıbrıs adasının doğalgaz kaynakları, Akdeniz'in derinliklerinde gömülü olarak kalmaya devam edecektir.

Kıbrıs sorununu çözmek kolay bir iş değildir. Aceleye dayalı bir çözüm, tıpkı geçmişte olduğu gibi daha büyük sorunları beraberinde getirebilir. Bu nedenle öncelikle doğalgaz meselesi ele alınmalıdır. Rum tarafının doğalgazın yönetimi ve paylaşımı konusunda Türk tarafını muhatap alması kaçınılmazdır. Bu noktada inatlaşmanın veya doğalgaz meselesini Türk tarafına karşı bir koza dönüştürmeye çalışmanın, yeni krizlerden başka hiçbir sonuç getirmediğini Rum tarafının artık kabul etmesi gerekmektedir. Uluslararası siyasi ve ekonomik veriler sağlıklı bir şekilde tetkik edildiğinde Rum tarafı için tek makul seçeneğin, Türkiye'yle iş birliği yapmak olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla Rum hükümetinin en acil ihtiyacı, gerçekçi bir politik analize dayalı enerji politikasıdır. EastMed Projesi'ndeki belirsizlikler, İsrail hükümeti ile "Afrodit" sahasının ortak işletilmesi konusunda devam eden uyuşmazlıklar, Kıbrıs gazı için tek çıkar yolun Türkiye'ye bir boru hattı inşa etmek olduğunu göstermektedir.

Türkiye'nin yakın zamanda kurduğu enerji filosu ve enerji endüstrisindeki tecrübeleri ile yatırımları, bölgeye yeni fırsatlar sunmaktadır. Kısacası Rum tarafının Türkiye gibi elverişli bir rotayı ve büyük bir pazarı dışlamasının hiçbir mantıksal zemini yoktur. Kıbrıs'ta Türk ve Rum tarafının doğalgaz yönetimi konusunda anlaşmaları ve ardından Türkiye ile ortak projeler geliştirilmesi, şüphesiz tüm tarafların menfaatine olacaktır. Nihayetinde böylesi bir iş birliği ortamı, Kıbrıs sorununa kapsamlı bir çözüm getirilmesine de önayak olacaktır.

Doç. Dr. İsmail ŞAHİN
TOBB Akademik Danışman

BAŞARI HİKAYESİ

AHMET AYĞÜR
İŞ ADAMI

“

TİCARET
AHLAK, AZİM VE
ÇALIŞKANLIK
GEREKTİRİR.

”

AHMET AYGÜR İŞ ADAMI

www.safranbolutso.org.tr

Merhaba Ahmet Bey, bize kendinizden bahseder misiniz?

Öncelikle bana bu fırsatı verdiğiniz için sizlerin nezdinde Safranbolu Ticaret ve Sanayi Odası'nın değerli yönetimine sevgi ve saygılarımı iletirim. Yüce Rabbimden Rahmeti Rahman'a kavuşan geçmiş işadamlarımızın da mekânlarının cennet olmasını, ruhlarının şad olmasını niyaz ederim. 2020 yılını büyük zorluklarla geçirdik. Asrın pandemisi ile mücadeleyle geçirdik. Toplumun bütün kesimleri büyük sıkıntılar çekti. 2020 zor bir yıldır, geride kaldı. 2021 yılı inşallah bütün milletimize, iş âlemine ve bütün dünya insanlarına sağlık, mutluluk ve huzur getirir. Her zorluğun ardından bir ferahlık gelir inşallah, bu virüs belasından bütün insanlık kurtulur da yeniden normal hayatımıza döneriz.

Ben 1948 yılında Safranbolu'da doğdum. 1927 yılına kadar bir mübadele olmuş Safranbolu'da. Daha önce Rumlarla beraber yaşamışlar. Mübadeleden sonra birçok Rum evi boş kalmış. Devlet Rum evlerinin bir miktarını satılığa çıkarmış. 1935 yılında da rahmetli dedem bir Rum evi almış. Ben 1948 yılında bir Rum evinde

doğdum. Yedi yaşıma kadar doğduğum o evde yaşadım. Şimdi Öğretmenler Evi olan mekânda Kiranköy İlkokulu vardı. İlkokula orada başladım.

Kiranköy'de, Bağlar'da hayat nasıldı?

O zamana kadar biz Bağlar'a, Kiranköy'e göç ederek yaşırdık. Mayıs ayında Bağlar'a göç ederdik, Ekim sonuna kadar Bağlar'da yaşırdık. Orda kışlık sebzeler, meyveler, yiyecekler, içecek-

ler biriktirilip Kiranköy'deki evimize getirilirdi. Kış rahat bir şekilde geçirirdik. Rahmetli anacığım 1957 yılında: "Bu göçten ben bıktım artık," dedi. Bağlar'daki evimizi biraz düzeltip devamlı kalacak hale getirdik. 1957'den sonra Bağlar'da yaşamaya başladık. 1957'lerde Bağlara elektrik gelmeye başladı. Aynı senelerde belediyenin terkos suyu gelmeyen başladı, o tarihe kadar yoktu. O tarihe kadar Ateş Havuzu denen yerde bir çıkma su vardı, içme suyunu oradan elde ederdik.

Değirmenbaşı'nda bir tulumba vardı, içme sularımızı oradan elde ederdik. Diğer sulama işleri, çamaşır işleri, temizlik işlerinde mağara suyu devamlı akardı. Bağlar'da Bağlar'ın bahçelerinde devamlı akardı.

Eğitim ve okul hayatınızdan bahseder misiniz?

Ahmet Aygür: Elbette, Kiranköy'deki ilkokuldan sonra Bağlar İlkokulu'na devam ettim. İlkokulu Bağlar İlkokulu'nda bitirdim. Şimdi Köyiçi'nde Kız Meslek Lisesi olan okul, ortaokuldu. 1959 yılında ortaokula başladım. 1960 İhtilalında 12 yaşında ortaokul ikideydim. O tarihlerde Safranbolu'da lise yoktu.

Karabük Demir Çelik Lisesi'ne taşınmalı olarak giderdik. Öğlen başlardık tedrisata akşam gelirdik. Okumaya ilgi gösteren çok arkadaşlarımız vardı. Gabelinin Ahmet diye bir abimizin otobüsü vardı; burunlu bir Mercedes; o burunlu Mercedes'le taşınmalı eğitime giderdik. Liseyi de Karabük Demir Çelik Lisesi'nde bitirdim. Lise sonda ben beklemeye kaldım. O zaman borçlu geçiliyordu. Okula devam etmedim ama mezun da olmadım.

İş hayatınıza nasıl başladınız?

Köyiçi'nde Mehmet Türker diye bir muhasebeci vardı; Leyla Gürsel'in babası... Rahmetli Mehmet Türker babama demiş ki: "Oğlan haylaz olmasın ver benim yanına. Rahmetli babacığım boşta kalmayayım diye onun yanına verdi. Biz eskiden babalar: "Şuraya git," deyince giden insanlarız. "Oğlum, Mehmet Türker'in orda işe başlayacan," dediği zaman, emir, bitti. Mehmet Türker'in yanında ona yardıma başladım. Sobasını yak, çirasını yar, masasını temizle... Daha sonra elimize fatura diyorlar işte bir şeyler verdiler. Fatura dizmeye başladık dosyalara. Herhalde istidadımız da varmış, çabucak muhasebecilik öğrendik. Uzun lafın kisası Mehmet Türker (Allah mekânını cennet etsin,) hastalık geçirdi yazıhane-ye gelemedi, işleri ben yürüttüm. Bir insanı denize atınca yüzmeyi çabuk öğrenir ya. Daha sonra rahmetli oldu,

rahmetli olunca onun damadı Orhan Tüfekçi: (Birbirimizi severdik, severdik) "Bu muhasebe bürosu sana yakışır," dedi. Bana verdiler muhasebe bürosunu. Takdir edilen borcu ödedik gittik, 1968 yılında kendimiz bir muhasebe bürosu sahibi olduk. O arada da muhasebecilikle ilgili okulumuz devam ediyor, İktisadi ve Ticari İlimler okuluna başladım ben. İki tane de yardımcım var, yeminli mali müşavir oldu yetiştirdiğimiz insanlar. Namık Türk, Namık Turgut, onlar yardımcımız. İsmail Başkaya var, onlarla beraber başladık işe. Ben hem okuyorum, hem aralarda büromuzu idare ediyoruz.

Ama muhasebecilikle kalmamışsınız, başka işler de yapmışsınız.

Yaptık... O nasıl oldu? Muhasebeci olunca hep iş adamlarıyla beraberiz artık. İş adamlarıyla sosyalleşmeye başladık. Biz Değirmen Başı çocuğu, mazlum, efendim, konuşurken bile utanan bir tiptik. Ama o tüccar arkadaşlar bize bir değer vermeye başladı, muhasebecisiyiz tabi onların. E, biz de sosyalleştik. Sosyalleşince kendimize özgüven gelmeye başladı. Hep tüccarların içindeyiz, benim rahmetli babacığım işçi, sermayemiz yok, bir şeyimiz yok. O zaman mükellef diyoruz ya defter tuttuklarımıza, rahmetli Yaşar Tüfekçi Abimiz: "Gel seninle ticaret yapalım," dedi. O arada babam bir araba alacak, Murat 124 alacak, 70 bin lira parası var;

babama dedim ki: "O parayı bana ver de ben sana arabayı taksitle alayım." Ticaret yapacağız anlaştık Orhan Tüfekçi ile. Babam Allah razı olsun o parayı verdi. Tercüman Gazetesi o sırada taksitle araba veriyor, arabaya yazıldık, taksitlerini ödemeye başladık, arabayı da aldık daha sonra. Ticarete hangi dalda başlayalım dedik, konjonktüre ayak uydurmak lazım. 1974 senesi Safranbolu medeni bir yer, her yeniliğe açık bir şehir. Nerde bir yenilik olsa o yeniliği ister Safranbolulular. O sırada televizyon yayıncılığı da başladı. İstanbul'la bağ var Safranboluluların. Başköy tarafına belediye tarafından bir anten kuruldu. Zayıf bir sinyal geliyor, televizyon yayın sinyali. Safranbolulular da meraklı, sinyal zayıf da olsa televizyon seyredecek. Biz bunu hissettik, Rahmetli Yaşar Tüfekçi ile. Televizyon satışı ağırlıklı ticarethane açtık, Uzun Ticaret isminde. Onun teknik yönlerini öğrendik. Kocaman kocaman f4 gibi antenler oluyor, onların alıcıları oluyor; çok büyük antenler, tavanlara, çatıya konacak o antenler. Çok kuvvetli alıcılar sayesinde televizyonlar çalışmaya başladı. Televizyonlar çalışınca Safranbolu halkı televizyon almaya heveslendi. Biz de müthiş bir televizyon satışı yapmaya başladık. Hoover bayisiyiz, onun yanında beyaz eşya ticareti yapıyoruz; çamaşır makinesi, buzdolabı falan da satıyoruz. Ama ağırlıklı satışı televizyon. Televizyon, tek

BAŞARI HİKAYESİ

başına televizyon değil; televizyon çalıştırmanın bir sürü aletleri var, antene yükseltici kuracaksın bir sistem kurar gibi; al televizyonu fişe tak şeklinde çalışmıyor televizyonlar. Anten olacak, voltaj düştüğünde voltajı düzenlemek için regülatör satıyoruz aynı zamanda. Onun sehpasını satıyorsun bilmem ne. Bayağı şümüllü bir ticaret yaptık.

Askerlik iş hayatınızı bölmedi mi?

Okulum bitti, vatan hizmeti başladı. 1978 yılında askerlik hizmetimiz başladı. Asteğmen olarak yaptım askerliğimi. Askerlik şimdiki gibi kısa dönem olmadığı için firmamı Yaşar Abime devrettim, ortaklığımız bitmiş oldu. O arada bir Lassa bayiliği müracaatım oldu benim, bir gün Lassa'dan çağırıldılar; Ali Aynacı adında bir hemşerimiz Lassa'da çok üst bir mertebedeymiş. Ali Aynacı ile görüştük, bana Lassa bayiliği verdi. Mehmet Tüfekçi kardeşimiz de ortak oldu Lassa bayiliğine. Ben askerlik yaparken o idare etti bayiliği. Askerden gelince daha aktif bir bayilik sürdürdük. Sonra Karabük Lassa bayiliğini aldık. Geniş bir ticarete sahip olduk.

Fabrika da kurmuşsunuz.

Değişik sektörlerde de iş yapayım diye o bayilik devam ederken, Karabük'e gittim ya, Karabük'te demirle ilgili işlere heves ediyor insan. Çivi imalatına merak sardım. 1989'da çivi imalatına başladım. Hem Lassa bayiliğini sürdürüyorum hem çivi imalatını. Türkiye Demir Çelik İşletmeleri'di adı o zaman, hammadde yakınımızdaydı. Bu yüzden çivi imalatında çok verimli çalıştık. Anadolu'nun her yeri müşterimizdi. Maliyetlerin düşüklüğü çok önemli, üretim maliyetin düşük olunca dünya piyasası oluyor. Hem düşük maliyetli, hem kaliteli ürün yaparsan, pazarın geniş o zaman. Biz çivide avantajlı olduğumuz için Konya'dan Bursa'ya kadar, Kayseri'ye kadar, Kırşehir'e kadar pazarımızdı. Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Kardemir'e devredilince, bizim hammaddemizi Kardemir çekmez oldu. Bizim hammademiz kangal denen, filmaşın denen bir üründür, böyle yuvarlak rulo halinde bir üründür. Çivide kar marjımız çok düşüktür ama 24 saat çalıştığımız için para kazanırız. Kardemir kangal üretimini bıraktınca, Biga'dan, İskenderun'dan, Gebze'den hammadde getirmeye çalıştık; ters nakliye oluştu, maliyet arttı, çivi sektörünü bırakmak zorunda kaldık.

Tesisi ya hammaddeye yakın bir yere taşımak icap ediyordu, ya da kar edemiyorsan bırakmak icap ediyordu. Ben birinciyi tercih edemedim, çünkü Safranbolu'yu çok seviyordum; Kabuğumuzun dibinde büyümüşüz, hep Safranbolu, hep Safranbolu...

Başka şehirlere gidenler de var, siz gitmeyi düşündünüz mü? Eşiniz size destek oldu mu?

Karlı olsa bile başka şehirlere gitmeyi arzu etmedim. Eşim de buralı, sağ olsun eşimle beraber Safranbolu sevdalisiyiz. Az olsun Safranbolu olsun anlayışındayız. Bu ticari mücadelelerde eşim de hep yanımdaydı. Parasız günler geçirdik, zor günler geçirdik, sıkıntılı günler geçirdik. Konjektür daima seni ferah tutmuyor. Paramız yoksa parasız yaşadık. Refahımız varsa refah içinde yaşadık. Zorlukları da, refahı da eşimle beraber sürdürdük. Ona müteşekkirim, her zaman destek olmuştur.

Hangi ticari teşebbüsleriniz oldu?

Rahmetli Özal iktidara geldiği zaman büyük işler yapmanın önünü açtı. Biz yirmi kişilik bir şirket kurduk. Büyük işler düşündük, işte kireç fabrikası, alçı fabrikası gibi; Kardemir'e kireç lazım. Ama

yapamadık. Şirket Ana Merkez'in olduğu arsası aldı. Daha sonra rahmetli Cefakar'la (İbrahim Cefakar) işbirliği yaptık, Ana Merkez'i yaptırarak. Ana Merkez verimli olunca, Ata Merkez'in arsa satışı gündeme geldi; Biz yedi iş adamı Ata Merkezi yaptık Safranbolu'ya bir AVM kazandırdık. Orda da hizmet sektöründe yer aldık. Atrium diye üstte bir kafeteryamız vardı. Biraz da hizmet sektörü denedik, hizmet sektöründe de çalıştık. Konjektüre göre hareket ettik. Daha sonra burada sanayide bir arsamız vardı, otel yapma fikri doğdu. Turizme de bir katkımız olsun diye otel faaliyetinde de bulunduk.

Sosyal faaliyetlerde yer aldınız mı?

Tabi hep ticaret yapmadık, sosyal faaliyetlerde de bulunduk. Biraz siyasi faaliyetlerde de bulunduk Safranbolu'da. 1966 yılında ilk defa Safranbolu Yüksek Tahsil Cemiyeti diye bir cemiyet kurduk. İstanbul Taksim'de Safranboluluları topladık, İstanbul'daki Safranboluluları. Bir gece yaptık. Muhteşem bir geceydi. Bütün Safranbolulular bir arada kaynaştı. Tabi Safranbolu Yüksek Tahsil Cemiyeti bir takım çalışmalar yaptı. Yazları Safranbolu'da Yüksek Tahsil Cemiyeti'ndeki arkadaşlar bir arada olur-

duk. Memleket meselesi konuşurduk, Safranbolu'nun meselelerini konuşurduk, ülkenin meselelerini konuşurduk, en azından bizleri bir toplanma mekânına kavuşturdu. Bu arada Nezihe Aycan'ı da rahmetle analım mekânı cennet olsun. Değirmenbaşı'nda caminin altındaki dükkân Nezihe Hanım'ındı. Nezihe Hanım orayı Safranbolu Yüksek Tahsil Cemiyeti'nin faaliyeti için bize bedava tahsis etti. Bu memleketin çocuğuyuz, sosyal da olmak lazım. Eşimle beraber Safranbolu'ya bir Anadolu Lisesi kazandırmak istedik. Safranbolu Anadolu Lisesi'nin kazandırılmasında bizim de bir nebze karabirimiz olmuştur. Hepsini biz yapmadık, delalet ettik. Bir takım formüller bulduk. Oda sattık mesela, bu odayı sizin adınıza tefriş edeceğiz tabelasına da sizin adınızı yazacağız şeklinde formüller bulduk. Devlet yüzde altmışını yetmişini yaptıktan sonra gerisine destek oluyor. Buradan Milli Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu'nu takdirle anırım. Devletten okul için tahsisat gönderdi, okul öyle bitti. Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Yaptırma ve Yaşatma Derneği'nde eşimle birlikte görev aldık. Bir hesap açtık, valilik hesaba para yatırdı. O kadar etkin

olduk. Burhanettin Uysal Beyle işbirliği yaptık, onun çok emeği oldu. O zaman Yüksek Okul'un müdürüydü. Dernekle okul adeta kaynaştık, Biz derneğe para topluyoruz, yetkililer de şu lazım, bu lazım diyor, dernek olarak hemen karşılıyoruz. Kültür ve Turizm Vakfı'nda bir ara görev aldım. Yetiştirme yurdu hem psikolojik hem maddi desteğe muhtaçtı, Yetiştirme Yurdu Koruma Derneği'nde görev aldık bir ara. Ticaret Odasının meclis üyeliğinde görev yaptık. Tabi biraz da siyasi bir tarafımız oldu. 1984- 1988 döneminde Safranbolu Belediye Meclisi üyeliği yaptım. Bir nebze faydamız olduysa ne mutlu yani. Bunu bir aşk olarak yaptık. 1999- 2004 yılları ile 2009-2014 yılları arasında da yine belediye meclis üyeliğim var. Toplam 15 sene belediye meclis üyeliğimiz oldu. Siyasi olarak bu memlekete faydamız dokundu. Faydalı olmak lazım. Hikaye ne? Yaşlandık işte, 73 yaşımıza geldik, artık pasifiz. Daha faaliyet göstermek istiyorum ama artık gençlere bırakmak lazım. Geriye baktığım zaman şunun tatmin karlığını bir nebze yaşıyorum. Bu hayatı boş geçirmedik. Eşimle beraber mücadele vere vere... Şu var: Bu memleketin çocuğuyuz, bu memlekete borcumuz

BAŞARI HİKAYESİ

vardır. Bunları söylerken kendini beğenmişlik yapmıyorum, bir nebze bir şey yaptıkça bu az bile. Bu memleket her şeyi hak ediyor, bu memlekete çok şeyler yapmak lazım. Benim başarılarımdan ziyade keşke hatalarımı bilse herkes. Bu hatalar da etik hatalar.

Ticaret ahlakı ve etik ile ilgili tavrınız, düşünceleriniz nelerdir?

Hep ticaret hep bana olmaz. Ben ticareti de hep kazanayım paralar yığıyım şeklinde yapmadım. Bir basiretli iş adamı olma noktasında örnek olmaya çalıştım. Basiretli iş adamı hep para hep para demez. Bu memlekete faydalı olmayı düşünür. Alırken, satarken sözünde durur. Ortada bir ombudsmandır yani. Vergisini verendir, sigortasını ödeyendir. Ben örnek olmak için konuşuyorum, yoksa kendimizi methetmek için konuşmuyorum. Çok zorluklar geçirdik ama şu an itibarıyla ne vergi dairesine, bir kuruş borcum vardır, ne sigortaya bir kuruş borcum vardır. Borcum yok ama 7256 sayılı yasa 500 milyar lira bu iş adamının borcu varmış der. Bu hak değil, ödeyene haksızlık bu, topluma haksızlık bu. İşadamlığı ha bire para yığmak değil. İşadamlığı da bir örnek, bir sembol olmalı. Nasıl ki bir bürokrat yaptığı iyi hizmetle, iyi bürok-

ratlıkla bu topluma faydalı oluyorsa; nasıl bir siyasetçi yaptığı iyi siyasetle bu topluma faydalı oluyorsa; iş adamı da basiretli bir iş adamı gibi hareket ederek, topluma faydalı olmalı. Bakın pandemi dönemindeyiz, Devlet bize bakmıyor mu? Devlet bize bakıyor. Kısa çalışma dedik işçiyi mağdur etmedi. İşverene işçi çıkaramazsın, dedi. Ben destek vereceğim dedi. Demek ki devletin elinde daha çok imkân olsa, böyle silsile halinde giderim. Millete daha çok yardım edecek. Devlete ödenmeyen bu 500 milyar lira ödenmiş olsa, devlet millete daha çok bakacak.

İşletmenizde el emeği tablolar görüyor- rum. Nasıl temin ediyorsunuz? Satın mı alıyorsunuz?

Çok güzel bir noktaya temas ettiniz. Eşim benim hayatımın omurgasıdır. Bu oteldeki çoğu eserler eşimin el emeği. Burada el emeği göz nuru var. Tablolarımızın bazıları hediye, bazıları da parayla aldık. Bu eserlere yatkın olduğumuzu bilenler bize hediye de verdi. Prof. Adnan Ataç'ın fotoğraf hediyeleri vardır. Eşimin elemekleri göz nurları çok burada. Şurada bulunan minyatürü eşim üç ayda yaptı, sonunda gözleri bozuldu. Turizm, turist diyoruz, biz müşteri diyoruz. Sanattan anlayanlar benim o kadar hoşuma gidiyor ki... Otelde para almayasım geliyor onlardan. Çok da anlayanlar çıkıyor, bu da

bana moral veriyor. İleride inşallah resimlerimizi daha da çoğaltacağız.

Keşkeleriniz oldu mu? Şunu da yapsaydık dediğiniz oldu mu?

Sosyal olarak az çalışmışız, daha çok çalışmalıymışız. Daha çok faaliyetler yapmak, daha çok okullar yaptırmak lazım. Yüksekokula daha çok hizmet yapmak lazım. İş âleminde genişlemek de sosyalliktir. İş âleminde daha başka işler yapmak lazım. Biz gençliğimizde imkân da bulurduk. Safranbolu'ya bir organize sanayi bölgesi yapmak için çalışıp bunu Safranbolu'ya kazandırmak lazım. Daha büyük fabrikaların, daha büyük üretimlerin yapılması için çabalamak lazım.

Biraz da turizmden bahseder misiniz?

Avrupa'yı gezmek lazım. Turizmi geliştirmek için daha çok çalışmak lazım. Tescilli kültür varlıklarımız var. 1975'te 200 misafiri evlerimizde konaklattık. Şeref verdiler. Turizm böyle başladı. Bugüne kadar da çok yol kat edildi. Ama hak ettiğimiz nokta bu değil. Çünkü dünyaya nasip olmayan turizm enstrümanları var burada. Tabiat varlıkları burada. Müthiş bir plato, niye bir dizi, bir film, bir belgesel çektiremiyoruz. Düşünelim: Burada savaş filmi yapılsa yapılır, aşk filmi yapılsa yapılır, macera filmi yapılsa yapılır. Kanyonu var, dere-

si var, engebesi var, dağı var, ırmağı var, gölü var. Sosyal medyayı gençler daha iyi biliyor, bir meşhurun ayak bastığı yere milyonlarca insan geliyor. Safranbolu'yu tanıtabilecek birilerini niçin getiremedik buraya? Pandemiden dolayı diyoruz ki; turizm öldü, gezmeler öldü ama dünyada adrenalin tutkunları var. Adam 38 kilometreden atıyor kendini dünyaya sağ salım ayak basayım diye. Niye Mencilis Mağarası gezilmesin, göllerine dalınmasın? Dünyada birçok maceraperest var. Bunlara kim baksın? Ticaret Odası mı, belediye mi, kaymakamlık mı? Ben hiç birine eksik görev yapıyor diyemem ama bir işbirliği yapılmalı. Hiç biri tek başına bir şey yapamaz.

Şirketleriniz kurumsallaşabiliyor mu?

Kurumsal olamamanın üzüntüsünü çekiyorum. Biz ne olursa olsun birlikte-liğimizi bozmamalıydık. 20 kişilik dev gibi bir şirket kurduk. Bu şirket bir şekilde dağıldı. Dağılmaması için elden geleni yapmalıydık. Yedi kişi dev gibi iş merkezi yaptık, verimini başka dallara aktarmalıydık. Ata Merkez'deki ortaklarımızın hepsi zengin insanlardı. Onları motive ederek daha kurumsal hale getirmek lazımdı. Ticaret odasında çok

görev yapmayı arzu ettim ama bir türlü yönetime gelemedim. Yıllardan beri arzu ettim. Tek başına işler olmuyor, büyük işlere damga vurmak lazım. Biz bir zamanlar Safranbolu'da iyi sözü tutulan insanlardık; birilerini niye birleştirmedik, birilerine daha büyük işler niye yaptıramadık? Her yapılan, kim ne yaptıysa Safranbolu içindir.

İlk kafeterya olan Atrium ile ilgili ne dersiniz?

Atrium gerçekten övündüğümüz bir müessese. Gençlerin ihtiyacı var. Gençlerin sohbete, sohbetlerden çıkacak enerjiye ihtiyacı var. Atrium buna olanak sağladı. Yediden yetmiş yediye hizmet eden özel bir müesseseydi. Biz oraya gelen her misafirin de hamisiydik. Bir anne baba buluş çağındaki çocuğundan dışarı çıktığı zaman her zaman endişe eder. Kız veya erkek buluş yaşındaki bir çocuk: "Ben Atrium Kafe'deyim," dediyse, o annenin evinde rahat ve huzurlu oturduğunu hissederim. Çünkü bizim güvencemiz altındadır. Eski kahvelerin moderniydi Atrium Kafe. Eskiden kahveler meselelerin konuşulduğu mekânlardı. Sadece oyun oynanan yerler değil, eski kahvelerde oyun yoktu, lonca gibiydi. Ne

vardı? İneğin nasıl, bütçeğin nasıl? Öteki demiş ki hastalık var, öteki demiş ki buğdayda süne var. Bende de var ama sen neyle düzelttin? İşte şu ilacı kullan düzelt... Kahve bir meşveret yeri... Meşveret çok önemli... Şimdi sorularımızın cevabını googleden öğreniyoruz ama eskiden meseleler oralarda öğreniliyordu. Atrium kafe böyleydi. Ortaklarımız daha sonra başka dallarda faaliyet göstermek istedi. Ben otelcilikte faaliyet yapmak istedim. Tabi Atrium'daki birikimimizi buraya kanallı-ze etmemiz icap etti. Bu yüzden oradaki payımızı satmaya çalıştık.

Çok işletme değiştirmediniz mi?

Yeter ki bir müessese kurulsun, onu da birileri idare etsin. O işi açmışım bırakmışım, öbür işi açmışım bırakmışım. Çivi fabrikamı düşünelim; çivi fabrikamın makineleri bugün Karlıtaki bir çivi fabrikasında üretime devam ediyor. 1989 yılında aldığımız makinelerin faaliyeti devam ediyor. Transmisyon mili imalatına girişmişiz, ortağa devretmek mecburinde kalkmışız, o fabrika devam ediyor. Ahmet Aygür'ün olması şart değil, devam ediyor mu? Topluma hizmet veriyor mu? İşçi çalıştırıyor mu? Kurduğumuz

BAŞARI HİKAYESİ

müesseseler devam ediyor. Atrium Kafeterya yıkıldı mı? Ad değiştirerek devam ediyor. Lassa Bayiliğini bırakmışız, başka bir kardeşimiz almış devam ettiriyor. Yapı malzemeleri firması kurmuşuz, isim değiştirmiş başka bir isim altında aynı ekip devam ediyor. Kurduğumuz müesseseler çok şükür devam ediyor. Topluma bir fayda veriyor inşallah.

Peki Atrium'u işletirken bir de otel sevdanız oldu, otel kurma hevesiniz nereden geldi?

Biz bir ev değiştirdik, İbrahim Kaş ile komşu olduk. İbrahim Kaş'ın da bir para birikimi varmış. Onun eşiyle benim eşim çok yakın arkadaştlar. İlla İbrahim Kaş'ın birikimini Ahmet Abi ile birlikte değerlendirelim dediler. Bizim de burada arsamız vardı, burada yurt olarak inşaata başlayacaktık. Daha sonra onlar bizden ayrıldılar ama güzellikle. Onlar ayrılınca, ben yüz elli iki yüz talebe ile yapamam dedim. Yaşlıyım. Hiç değilse pasif de olsa oteli yapacak gücümüz vardı. Otel yapalım diye karar verdik ve Allah da bize böyle bir işletme nasip etti.

Safranbolu'da otel ihtiyacını olduğunu düşünmüşsünüzdür elbette.

Düşündüm. Otele ihtiyaç vardı mutlaka, Pandemi bittikten sonra bir tane daha yapılırsa yine çalışır. Emek verenlerden Allah razı olsun, turizm de gittikçe gelişiyor. Benim şu tereddüdüm vardı: Sanayide otel olmadı, diyordum. Başlangıçta ben de inanmadım ama tutturdum Allah'a bin şükür. Bazı misafirlerimiz: "Çölde bir vaha gibi," diye ifadeler de kullanıyordu otelimiz için.

Ticarette gençlere tavsiyeleriniz var mı?

Bakın biz gelenekseliz. Bir kere basiretli bir işadamı gibi hareket etmek lazım geliyor, bu anayasa. Fakat bizim geleneksel ticaretimiz yavaş yavaş sonlanıyor. Dijitallik ön planda... Gençler klasik ticaretin yanında e ticarete de tevessül etmeliler. Biz yapamayız bunu. Elimiz yatkın değil, teknolojiyi etkili kullanamıyoruz. Kesinlikle bize çok bakmasınlar, yeni teknolojiyi kullansınlar. Bu konuda ben de aslında bir fikir veremem. Ama şunu

diyebilirim, devir değişti. Değişime ben şahsen ayak uyduramam. Bu siyaset değil, bilhassa Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile çok temasta bulunsunlar. Bakan Mustafa Varank dijitalleşmeye çok önem veriyor, dünyayı hissetmişler yani. Trendyol'u kuran, Demet Mutlu adında zeki bir Türk kızdır. Ama şirketin şimdi akıl almaz bir marka değeri var. Dünya devi Alibaba, Trendyol'u 700 küsür milyon dolar ödeyerek satın almıştır. Safranbolu'da da çıkar böyle gençler. Burada devletin teşvik sistemini eleştiriyorum. Devlet ne diyor biliyor musunuz? 10 milyon liralık yatırım yap.3 milyon lira öz kaynak lazım, 7 milyon lira yabancı kaynak bulabilirsin, diyor.7 milyon liralık yabancı kaynak, 7 milyon liralık kredi demektir. 10 milyon liralık bir yatırımda 7 milyon liralık kredinin taksitini yatırımcı ne yapacak da ödeyecek? Ne satacak? Mümkün değil... Bu da bir yanlış. Ticaretin ana omurgası değişmez, onun örnek alabilirler. Ticaret ahlak, ticaret azim, ticaret çalışkanlık gerektirir. Ticaret takat gerektirir. Ticaret dürüstlük gerektirir. Bunun yanında teknoloji gerek. Dün de teknoloji vardı ama dünün teknolojisi başka. Bugünün teknolojisini kullanacaklar ve devlete ayak uyduracaklar. Devlet, devamlı teknoloji alanında yatırım yapacak gençler istiyor. E tica-

rete yatkın olsunlar. İnsanlar ihtiyaçlarını e ticaret sitelerinden karşılıyorlar. Bir de hız önemli, hız, hız çok önemli.

Fırsatları görme, girişimcilik alanlarını hissetme açısından yaş önemli mi? Otuzlu yaşlarındaki Ahmet Aygür ile yetmişli yaşlarındaki Ahmet Aygür ticarete, fırsatlara aynı mı bakıyor?

Ben 73 yaşındayım ama hala enerji doluyum. Eşim diyor ki. "Cımcukliyelim birbirimizi, artık bir şey yapmayalım.". Çalışma hevesim gitmiyor. Bu heves parayı yığmak arzusuyla değil, çalışmak faydalı. Bana sorarsanız: "Bu iş yerini siz mi iyi idare edersiniz, gençler mi?" Gençler derim. Gençler iyi idare eder. Şu işletmede bile dijitallik lazım. Ahmet Aygür'ün çalıştırması ile Cem Aygür'ün çalıştırması arasında bu işletmede çok fark var. Çünkü Cem Aygür dijitalliğe önem veriyor. Türk gençliği dünyadaki değişime o kadar çabuk adapte oluyor ki, bu geçmişimizde de böyle idi, gelecekte de böyle olacak inşallah! Türk gençlerinin, çağının daha ilerisinde hareket edeceklerine inanıyorum. Yeter ki imkan verilsin.

Zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz. Bana anlatma fırsatı verdiğiniz için ben teşekkür ederim.

HABER

KAZAKİSTAN'IN ANKARA BÜYÜKELÇİSİNDEN ODAMIZA ZİYARET

www.safranbolutso.org.tr

Kazakistan Ankara Büyükelçisi Abzal Saparbekuly Karabük temasları kapsamında Odamızı ziyaret etti. Ziyarete Meclis Başkanımız Cengiz Ünal, Yönetim Kurulu Başkanımız Ali Sami Acar, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcımız İsmail Hayri Boyacı ve Meclis Üyemiz Fatih Aygün hazır bulundu. Türk firmalarının Kazakistan'daki yatırım faaliyetleri, hedef ve beklentileri ve ülkelerimiz arasında ticari ve ekonomik iş birliğinin artırılması imkanlarının değerlendirildiği toplantı hediye takdimi ile son buldu.

BULAK MAĞARASI

YER ALTININ GİZEMLİ DÜNYASINA YOLCULUK

📷 Cemil Belder

SEYAHATNÂME

Telefondan
Okuyabilirsiniz

Fotoğraf: Cemil Belder

BULAK MAĞARASI YER ALTININ GİZEMLİ DÜNYASINA YOLCULUK

“Adını yakınında bulunan köyden alan Bulak Mağarası, kimi zaman Mencilis Mağarası olarak da kendinden söz ettirmiştir. “Mencilis” meclis ve topluluk anlamına gelmektedir. Bu ismin tam olarak ilk ne zaman söylendiği bilinmese de mağara içerisindeki insan izlerine bakılacak olursa çeşitli zamanlar ya da toplumsal olaylarda barınak olarak kullanıldığı düşünülmektedir. Kimi eski kaynaklarda atlı kervanların bölgeden geçerken konaklamak için mağarayı kullanmaları sebebi ile “Atçini” ve yerel anlatımlarda mağaraya giren bazı kişilerin geri dönmemesi sebebiyle “Döngel” mağarası da denildiği görülmüştür.”

DOĞA ARAŞTIRMACISI
CEMİL BELDER

Mağara, Safranbolu sınırlarında bulunan Sarıçiçek Dağı'nın içinde yer almaktadır. 1977 yılında Boğaziçi Üniversitesi Mağara Araştırma Kulübü, (BÜMAK) bölgeye gelir ve araştırmalara başlar. 6 yıl içerisinde çeşitli zaman aralıklarında mağarada inceleme ve haritalama çalışması yapan kulüp, mağaranın bitimine kadar ulaşmayı başaramaz. (1)

Mağaranın ileri bir noktasından sonra karışlarına çıkan yer altı nehri ancak su altı dalışı yapılarak geçilebilmektedir. BÜMAK bu konuda her ne kadar kendini geliştirmeye çalışsa da risk faktörlerini göz önünde bulundurarak araştırmalarını daha da ileri bir noktaya götüremez. Aradan geçen yıllarda Marmara ve

Ankara Mağara Araştırma Dernekleri başta olmak üzere, İngilizler ve İtalyanlardan oluşan farklı gruplar tarafından incelenmiş fakat yine sonuna ulaşamamıştır. 1992 yılında BÜMAK aracılığı ile Fransız speleologlardan (mağara bilimci) oluşan ekip Bulak Mağarası'ndan haberdar oldu. Araştırma için 1992 yılında bölgeye gelen Fransız araştırmacılar da mağaradaki bazı bölümleri geçmeyi başaramadı.

Bölgeden ayrılan Fransızlar, 2 yıl sonra 4 kişilik ekipleri ve yaklaşık 560 kiloyu bulan ekipmanları ile 31 Ağustos 1994'te mağaraya geri döndü. 20 Eylül 1994 gününe kadar toplam 21 gün, mağaranın önüne kurdukları bir sayvanda (dağ çadırı) kalarak araştırmalarını tamamladılar. (2)

Bu süre zarfında araştırmaları ve başlarına gelen olaylar hakkında her gün detaylı rapor tuttular. Bu raporlarda dikkatimi çeken birçok detay oldu. Sarıçiçek ormanlarının tıpkı Kanada ormanlarının atmosferine sahip olduğunu rapor eden ekip, Su Mağarasından çıkan kaynağın zanaatkar bir sulama ağı boyunca görkemli meyve bahçelerine dağıtılmış olmasından da özellikle bahsetmiş. Bir diğer dikkat çekici detay ise ekibin 19 Eylül 1994 Pazartesi günü, dönemin Belediye Başkanı Mustafa Eren ile görüşerek araştırmanın bitirildiğini bildirmeleri oluyor. Raporun sayfalarını çeviren Başkan, arka sayfalardaki fotoğraflardan birini göstererek Pamukkale'nin meşhur turistik bölgesine benzediğini ve mağaranın turistik gelişiminin mümkün olup olmadığını soruyor.

Mağara Bilimci David Wolozan tarafından 1995 yılında yayımlanan detaylı raporda mağaranın uzunluğu 6052 metre olarak kayıtlara geçiriliyor. Sonrasında yazılan tüm belge ve makalelerde bu rapora atıf yapılarak 6052 metre resmi uzunluk olarak kabul ediliyor.

Ülkemiz genelinde 35.000 üzerinde irili ufaklı mağara bulunmaktadır. (3) Bulak mağarası da ölçülebilen uzunluk sıralamasıyla ülkemizin 5. büyük mağarasıdır. 35.000 mağara arasında ilk 5'te olmak bölgemiz için muazzam bir değerdir. (4)

Fransız ekibin araştırmalarından üç ay sonra, 17 Aralık 1994 tarihinde Safranbolu UNESCO Dünya Miras listesi'ne dahil edildi. Bu haberle beraber turizm heyecanı bölgede iyice körüklendi. Sonraki 9 yıl içerisinde mağaranın turizme kazandırılması için çalışmalar başlatıldı. 2003 yılında ilk 400 metresi, ziyaretçilerini ağırlayabilmesi için yürüyüş yolları inşa edilerek hizmete açıldı. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından “Doğal Varlık” olarak tescil edilen mağara bugün hala yüz binlerce ziyaretçiyi ağırlamakta.

Ben de mağaranın derinliklerinde sakladığı doğal harikaları uzun zamandır merak ediyordum. Ancak araştırma gezileri teknik ve uyum sağlayacak ekip arkadaşlarından oluşturulması gerektiği için bu zamana kadar detaylı bir incelemede bulunamamıştım. Nihayet araştırma ve fotoğraflama amacıyla benimle beraber Ümit Çolakoğlu, Cemal Özbek ve Bahadır Öztürk'ten oluşan 4 kişilik ekip kurarak 14 Kasım 2020 tarihinde mağaranın derinliklerine ilerlemeye başladık.

Mağaranın keşfedilmiş üç farklı girişi bulunmaktadır. Bunlardan birisi su kaynağının çıktığı ağızdır. Halk arasında buraya “Su Mağarası” da denilmektedir. Diğerinin yaklaşık 300 metre uzağında, dağın güney yamacındadır. Üçüncü giriş ise bugün turistik olarak ziyaretçilerini kabul eden mağara girişidir. Bu noktadan saat 09.00 sularında giriş yaparak ilerlemeye başladık. Rotamızda ilerlerken sürekli bir dizi ölçüm yapmaktaydım. Bunlardan ilki radyasyon ölçümüydü. Yerkabuğunda doğal olarak bulunan

Cemal Özbek - Ümit Çolakoğlu - Cemil Belder

uranyum ve toryum gibi radyoaktif maddelerin bozulması ile kayalardaki çatlak ve gözeneklerden kolayca radyasyon gazları sızarak mağara atmosferine yayılabilir. (6) Bu sebeple yapılan ölçüm oldukça hayati bir öneme sahiptir. Dozimetre ile yaptığım ölçümlerde, mağara içinin şehir içindeki bir evden 3 kat daha az radyasyon yaymış olduğunu gördüm (ortalama 0.04 Sievert). Hava sıcaklığının ortalaması 15° derece olduğu mağarada nem %70 seviyelerinde seyretmekteydi. Barometrik hava basıncını da sürekli kayıt altına aldığım parkurun tamamının yükseltti haritasını çıkarmayı başardım. Birbirinden farklı 3 cihaz ile mesafe

Fotoğraf: Cemil Belder

SEYAHATNÂME

takibi ve pusula ile yön tayini de yaptığım için mağaranın hangi bölgesinde olduğum konusunda kendimi konumlandırabileceğim tüm veriye sahip oldum.

Kar ve yağmur sularından beslenerek tavandan damlama ya da akıntı yolu ile mağarada göl oluşumuna sebep olan üç farklı alan bulunmaktadır. Bunlardan ilki turistik yürüyüş yolunun hemen bitiminde yer alıyor. İkinci göl yapısı 1100. metrede bulunuyor. Gölün orta kısmında tavandan aşağı doğru dev bir ahtapotu andıran 6 metre yüksekliğinde ihtişamlı bir sarkıt iniyor. Üçüncü göl ise 1150. metrede bulunan en geniş galeriye sahip göldür. Bu galerilerde su yüksekliği en fazla 1 metre civarında görülmüş olup çoğunlukla 50 cm'yi geçmez. 2020 yılının aşırı kurak geçmesi sebebiyle kaynakları kuru olan göllerin tabanında derinliği 30 cm'yi bulan aşırı yapışkan açık kahve renkli balçık çamuru bulunuyordu. Mağara içerisinde ilerlerken geçtiğim

Fotoğraf: Cemil Belder

galerilerde lazer metre ile yaptığım ölçümlerde tavan yüksekliği ortalama 15 metre olmakla beraber en fazla 25 metre olarak gözlemledim. Buna karşın rotada ilerlediğimiz en dar alanlar 20x45 cm genişliğinde 4-5 metre uzunluğundaki dar koridorlardı. Bu daracık koridorlardan tırmanarak, inerek ya da sürünerek ilerlememiz gereken zorlu anlar oldu.

1900. metreye geldiğimizde fosil galeri tavanının tamamen çökerek geçiş yolunu kapattığı bir yığınakla karşılaştık. Kayalıkların arasından geçebilmemiz için 20 cm'ye kadar daralan boşluklardan geçmemiz gerekti. Ekibimizden iki kişi bu dar kısımdan geçebilirken diğer iki kişinin geçmesi mümkün olmadı. Bu yüzden alternatif bir geçiş aradık. Galerinin sol üst kısmında bulunan bir boşluktan diğer bölüme geçiş yapabileceğimiz bir alan bulduk. Ancak devam edebilmemiz için 7 metre yüksekliği bulunan bir duvardan iniş yapmamız gerekiyordu. Bu noktadan inerken ve geri dönüşte kullanabileceğimiz ipe iniş çıkış istasyonu kurduk ve yolumuza devam ettik. 2150. metreye geldiğimizde yaklaşık 12 m yüksekliğe sahip bir yamaç kenarında bulduk kendimizi. Mağaranın bu noktasına kadar, iyi bir fiziksel kondisyona sahip maksimum

80 kilo olan bir insan yeterli aydınlatma ile ekstra bir ekipman olmaksızın ulaşabilir. Ancak bu noktadan sonra ilerlemek için bedensel güç bile yetersiz kalıyor. Galerinin tam bu noktasının sağ duvarında bir takım çizgi ve yazılar fark ettim. Geçmişte mağarayı keşfetmek isteyen insanlar, ancak buraya kadar ulaşabildiği için eriştikleri son duvara hatıra olsun diye yazı yazdıklarını düşündüm.

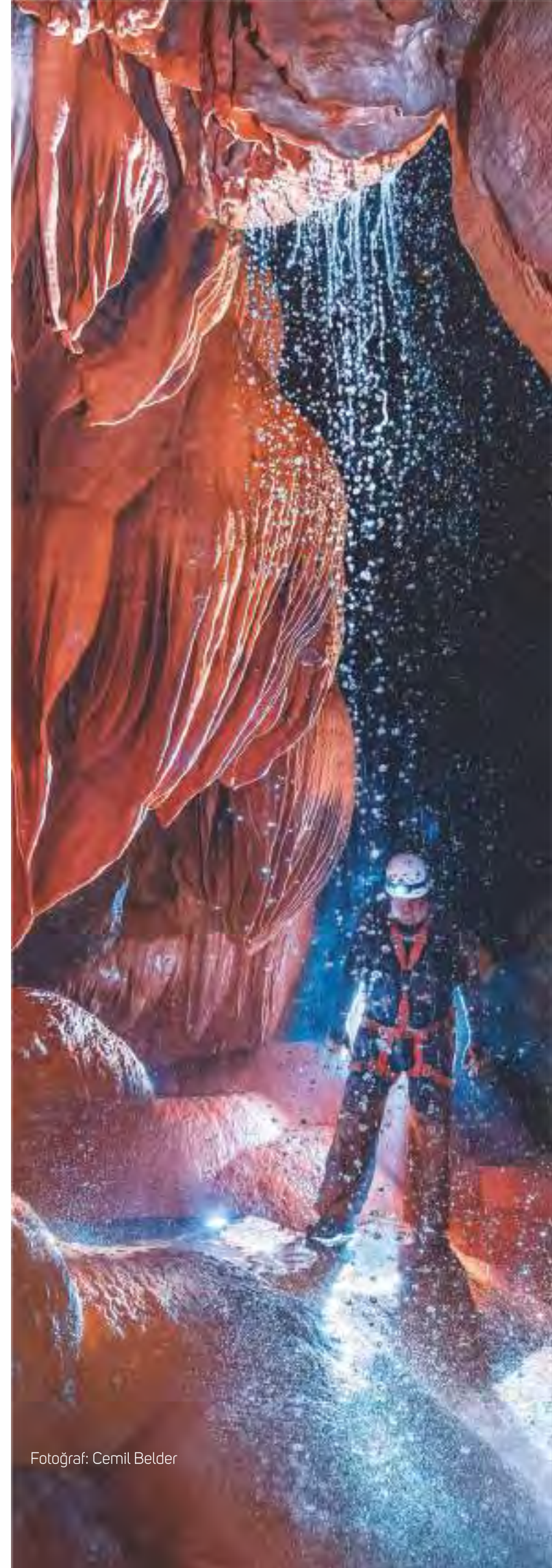
Bu noktanın beni oldukça heyecanlandırmasının sebeplerinden biri de ilerlediğimiz kuzey yönünün çok derinlerinden bir ırmak uğultusu geliyor olmasıydı. Kulağım gelen seste olsa da aklım duvardaki yazılardaydı. Planladığımızdan daha fazla mola vermemiz çıkış süresinde ciddi sapmalara sebep olabilirdi. Bu yüzden hazır olan geçiş istasyonunu kullanarak rotada ilerlemeye devam ettik. İlerledikçe derinden gelen çağlayan sesinin uğultusu gitgide artıyordu. 2650. m'ye vardığımızda kuzey yönünden gelen nehir ile buluştuk. Karşılaştığımız bu nehir, Su Mağarası'ndan çıkan içme suyu kaynağının ta kendisiydi. Nehir güney batı istikametindeki farklı bir koldan gidiyordu. Bu noktadan itibaren suyun geldiği yön olan kuzeye

doğru ilerlemeye devam ettik. Yaklaşık 50 metre sonra derinliği 2-3 metre olan ve tüm galeri tabanını kaplayan nehrin oluşturduğu göl ile karşılaştık. Bu noktada yarım saatlik yemek molası verdik. Bu mola esnasında çeşitli ölçümler yaptım.

Yer altı nehri su sıcaklığı 8° olup bölgemizde yaptığım diğer su kaynağı sıcaklıkları ile eşdeğerde olduğunu gözlemledim. Mağara girişinden 2650 m'ye kadar herhangi bir hava akımı yoktu. Nehirle buluştüğümüz andan itibaren suyun geldiği yöne doğru hava akışı başladı. Molanın ardından su dolu galeri tabanından şişme bot ile ilerlemek yerine sol duvar üzerinde bulunan yamaçtan tırmanarak ilerlemeyi tercih ettik. Oldukça dik bir tırmanıştıktan sonra yaklaşık 25 m derinliği olan bir uçurum kenarından 100 metrelilik geçiş yaptık. Sadece 20cm genişliğindeki, kaygan toprak ve taş parçalarından oluşan daracık tabanda ilerlemek oldukça tehlikeliydi. Devam ettikçe duyduğumuz su sesi gitgide bir çağlayan uğultusuna dönüşüyordu. 3000. metreye ulaştığımızda kendimizi şelale ve travertenlerle dolu büyük bir galeri de bulduk. Girişten oldukça uzak, yeryüzünün ortalama 650 metre altında eşsiz bir hazinenin karşısında duruyorduk. Sarkıtlarla dolu bu traverten havuzları sarı, turuncu ve kahverengi renklerdeydi. Özellikle ışık tutulan alanlar da ışıltılı bir parlaklık oluşuyordu. Gördüğümüz manzara karşısında çok etkilenmiştik. "Vay be!" diyerek, bir süre kımıldamadan manzaraya bakakaldık. Bu noktada fotoğraf çekimi için sabırsızlansam da önce etrafta kısa bir inceleme turu yaptım.

Şelaleyi ve travertenleri oluşturan sular hemen üst kısmında bulunan kuzey yönündeki galeriden, yaklaşık 15m. yüksekten akıyordu. Şelalenin önünden geçen sular ise farklı bir kaynaktan, kuzey batı yönündeki galeriden geliyordu. Önünde durduğumuz bu eşsiz manzara iki farklı yer altı nehrinin buluşma noktasındaydı. Kuzey batı kaynağını takip edecek olursak karşımıza galeri tavanına kadar su ile kaplı bir göl çıkıyor. Yüzerek veya botla devam ederek bu kısmı geçmek imkânsız. Tek geçiş yolu, yeterli bilgi ve donanımına sahip balıkçıların tüple su altı dalışı yaparak karşı tarafa geçebilmesiyle oluyor. Bugüne kadar sadece David Wolozan 1994 yılında bu noktayı geçmeyi başardı. Ondan başka bu noktanın ötesine geçen olmadı. Yeterli bilgi ve donanımına sahip olduğumuz için bir sonraki araştırma gezimizde bu noktayı geçmenin planlarını yaparak kendi aramızda muhasebe ettik. Zamanımız daraldığı için detaylı planlama işini mağara çıkışına bırakarak fotoğraf çekimine geçtim. Her tarafından su akan bir galeri içerisinde fotoğraf çekmek oldukça zor ve yorucu. Ancak yakalamayı başardığım fotoğraflar verdiğimiz tüm emeğe ve yorgunluğa değdi.

Ortalama 20dk. süren fotoğraf çekimlerinin ardından dönüş yolculuğu başladı. Dönüş yolunda, 2150 m'de gördüğüm duvardaki yazı ve işaretlerin fotoğraflarını çıkınca inceleyebilmek için çekerek ilerlemeye devam ettim. Bu etkinlikler

Fotoğraf: Cemil Belder

SEYAHATNÂME

genelde bizim için olmasa da geride bıraktığımız ailelerimiz için oldukça endişe verici olabiliyor. Yaptığımız tahmini hesaplamalara göre saat 18.00 gibi mağaradan çıkmış olacağımızı söylemiştik. Mümkün olduğunca az mola versek de tüm günün yorgunluğu ve çantalarımızın ağırlığı sebebi ile ancak saat 20:30'da mağaradan çıkabildik. Yaptığımız bu keşif gezisi ile bir ilke imza atıldı. Ümit Çolakoğlu 72 yaşında 120 kiloya sahip biri olarak 3000 metre noktasına kadar ulaşabilen ilk insan oldu. Tüm hayatını denizlerde ve dağlarda geçiren, hala aktif olarak doğa sporları ile ilgilenen Çolakoğlu, çitayı aşılması çok zor bir sınırdı bıraktı.

Bir günlük dinlenmenin hemen ardından Bulak Mağarası üzerine çokça araştırma yapma şansı bulan arkadaşım Bahadır Öztürk ile bir araya geldik. Daha önceden çizilen haritaları inceleyerek başladığımız araştırma günler boyunca sürdü. Bahadır dağcılık kulüpleri başta olmak üzere Dünya'daki bölgeyi ziyaret eden mağara bilimcilerin raporlarını çıkarırken ben de Fransızca ve İngilizce kaynaklardan okumalara yoğunlaşıyordum. Büyük bir yapboz

Bahadır Öztürk - Cemil Belder / Araştırmalar

Fotoğraf: Cemil Belder

yapıyor gibiydik. Yerine koyduğumuz her puzzle parçası ile aklımızdaki soru işaretlerinden bir tanesini daha rafa kaldırıyorduk.

Araştırmalarımızı bitirdiğimizde İngilizler tarafından çizilmeye başlanan haritaya Fransız Mağara Bilimcisi D. Wolozan tarafından son noktanın koyulduğunu anladık. Bizi en çok heyecanlandıran ise haritanın eksik ve yanlış kısımlarını fark etmemiz oldu. Özellikle 3000 metrede bulunan kuzey doğu yönü istikametindeki bir galeriden hiçbir rapor ve harita bahsetmiyordu. Üstelik bu noktaya kadar mağara içerisinde herhangi bir canlı gözlemlenemezken tam bu noktada yarasaların görülmesi, mağaranın yeryüzü ile bağlantılı henüz bilinmeyen bir rotaya sahip olduğu hissini kuvvetlendiriyor. İşin entere-san tarafı, haritalardan ve raporlardan anlaşıldığı kadarıyla Wolozan ve ekibinin yeryüzüne çıkışı ile alakalı bir delil bulamamalarına rağmen Sarıççek dağı üzerinden mağaraya ulaşabileceklerine inandıkları bir kol aramaya başlamış olmalarıdır. (2) Kendi araçları ile oldukça zorlu bir yolculuk yaparak Köprücek yaylasına ulaşmayı başaran ekip ne kadar

uğraşsalar da aradıkları girişi bulamamışlar. Tüm incelemelerimizin sonunda, mağaradaki araştırmaların sonlandırılmış olmasının bu mağaraya karşı yapılan bir haksızlık olduğuna kanaat getirdik. Türk mağaracıların araştırmaya başladığı Bulak Mağarası'nı farklı milletlerden de pek çok speolog inceledi ve üzerine çalışma yaptı. Son yaptığımız çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda, henüz incelenmemiş kolların da araştırmalara dahil edilmesi ile daha da uzak noktalara ulaşabiliriz. Bu sayede sahip olduğumuz 5.lik sıralamasında çok daha üst sıralarda hak ettiğimiz yeri alabiliriz.

Teknik araştırmaları bitirdiğimde geriye yapmam gereken tek şey mağaranın 2150. metresinin sağ duvarında fark ettiğim çizgi ve yazıları incelemek oldu. Latin alfabesi ile yazılmış tarihler ve isimleri, fotoğraflar üzerinde iyileştirmeler yaparak okuyabildim. Bunlardan en belirginleri "1911, 1939 ve 1977 Macit" yazılarıydı. Arapça harfler ile yazılmış birtakım metinler de vardı bu kısımda. Tercümesini yapmam mümkün olmadığı için bu konuda işin uzmanından destek almam gerekti. Tarihi

çarşıda bulunan Tekkeüstü Camii görevlisi Hattat Usame Yakışır'dan okuma ve tercüme kısmında destek aldım. Eline bir not defteri alan Hattat, fotoğraflara bakarak okuyabildiği tarih ve yazıları not almaya başladı. İlk okuduğu kısım ise 1240 (1824 Miladi) yılı oldu. Ardından 4-5 dakikalık sessiz bir bekleyişten sonra. Gördüğü diğer yazıların şu şekilde tercüme edildiğini söyledi;

*1261 (1845 Miladi)
"İkiniz orada mısınız?
Biz burada (sizi) arıyoruz."
Feyzi – İzzet*

Hattattan aldığım tercüme karşısında kısa bir şaşkınlık şoku yaşadım. Açıkçası sadece isim ve yıl tercümesi beklerken bir mesaj içeren yazı beklediğim bir sonuç değildi. Zaten bu duvarda eski yazılar görmek bile oldukça şaşırtıcı. Çünkü bu noktaya kadar bizler günümüzde yüksek pil kapasitesine sahip fenerler ile ancak ulaşabiliyoruz. O tarihte buraya kadar nasıl ulaşabildiler şaşırmamak mümkün değil. Mağarada bulunduğumuz not aklımıza Bulak mağarasına yörede "Döngel" mağarası da denmesini hatırlattı. Hatırlarsanız yazımın başında mağaraya giren birtakım kişilerin geri dönmediği için

Duvardaki eski yazılardan bir bölüm

bu isimle anıldığından bahsetmiştim. Belki de bu ismin verilmesinin sebebi, tam da yazıda bahsi geçen kayıp kişilerin olabilir mi?

Bulak mağarası her adımında bir keşif ve gizem barındırıyor. Güneş ışıklarının hiçbir zaman erişemediği bu özel galeriler, kendilerine has gizemli bir dünyayı içlerinde saklıyor. Anlaşılan o ki insanlık yüzyıllardır bu mağaradaki gizemli dünyayı keşfetme arzusundaydı. Gelecekte de şüphesiz olmaya devam edecek...

CemilBELDER – 28 OCAK 2021

KAYNAKÇA

- 1 - Atçini Mağarası Gezisi
Oral Ülkümen - 1977
- 2 - Recherches speleologiques
Adeks 1994
- 3 - MTA - Türkiye Karst ve

- Mağara Envanteri
- 4 - Doğa ve Milli Parklar Genel Md.
En uzun Mağaralar
 - 5 - Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
Doğal Radyasyon Kaynakları

Doğru Bilinen YANLIŞLARI!

- ✗ Mencilis ismi, mağarayı keşfeden mağaracılardan birinin soyadıdır.
- ✓ Bugüne kadar mağara araştırmasına katılmış kimsenin soyadı Mencilis değildir.
- ✗ Mağaranın bir ucu Bartın – Zonguldak'tan çıkmaktadır.
- ✓ Şehir efsanesidir. Hiçbir gerçeklik payı yoktur.
- ✗ Mağaranın içindeki suya saman katıldığından Bartın – Zonguldak'tan çıkması.
- ✓ Mağaranın içerisinde geçen nehir Su Mağarasından çıkmaktadır.
- ✗ Derinliklerinde papazların saklanması için yapılmış üç adet oda bulunması.
- ✓ Mağaranın tamamı göz önünde bulundurulduğunda horasan harcı ile yapılmış girişteki duvar kalıntısı ve ufak odacıktan başka yapı yoktur.
- ✗ Giriş kısmında mağarayı korumakla görevli dört Bizans askerinin mezarı çıkmış.
- ✓ Mağarada kayıtlara geçen hiçbir mezar kalıntısı yoktur.

Fotoğraf: Cemil Belder

MEHMET GÜNGÖR
MANİFATURACI

Fotoğraflar: Hüseyin Karataş

www.safraanbolutso.org.tr

Merhaba! Sizi tanıyabilir miyiz?

Adım Mehmet Güngör, Eflani'de doğdum büyüdü. Beş kardeşiz. Babamın adı Mehmet Reşat 1326 doğumluydu babam.1952 yılında babam hacca gitti. Hac o zaman yeni açıldı, daha önce serbest değildi. Ben de o yılın Temmuz ayında askere gittim. Birliğime üç gün geç teslim oldum; motorlu topçu gidecektim, koşumlu topçuya çevrilmişim. 19. Topçu Alayı'na gönderdiler beni. Yedinci tertip olarak askere gitmiştim. Devrek'teydi askerliğim. Bizi ortaokul mezunu diye yazıcı olarak ayırdılar. Bir binbaşının emrinde çalıştım. Karargâhta tabur yazıcısı olarak askerliği mi yaptım. 24 ay askerlik yaptım, 1954 yılında terhis olup teskeremi aldım. Askerden gelince yeni açılan askerlik şubesine sivil yazıcı olarak girmek istedim, kadro açılmadığından işim olmadı. Ben de baba mesleği manifatüracılığa devam ettim. Dükkânda duruyordum, başka bir mesleğim yoktu. O gündür bugündür manifatüracılığa devam ediyorum. Bizim biraderler İstanbul'a gitti. Onlar fırıncılığa girdi. İstanbul'da, hepsinin işleri iyi.

Kumaş alırken nasıl yapıyordunuz? Kumaşı nereden alıyordunuz, renklerini desenlerini nasıl belirliyordunuz?

İstanbul'a gidiyorduk. Babam daha evvel Kastamonu'ya giderdi. Halkın ne giydiğini biliyoruz. Halk divitin giyerdi, divitin basması... Sümerbank kumaşları giyerdi. İpeklî giyim işi sonradan çıktı. Hazır yoktu.

Eflani'de sizden başka manifatüracı var mıydı?

Burası hep manifatüracılar caddesiydi. Karşı da manifatüracıydı, burası da manifatüracıydı.(Caddenin iki yanını kastediyor.) Sekiz bu yanda, sekizde o yanda var, on altı dükkân. Başka taraflarda da var, aşağı yukarı yirmi, yirmi beş manifatura dükkânı vardı.

İş çokmuş o zaman...

O zaman alış veriş çok. On beş günde bir, ayda bir İstanbul'a alış verişe gidiyoruz kumaş almaya. Düşün işleri var. Köyler kalaba. Yoksa ki, şimdiki hal olsa burada

Hangi mevsimde işiniz daha çok olurdu?

Kışın kimse gelemmez, yazın... Yazın işlerimiz çok olurdu, altı ay.

Bugün buranın pazarıymış. (Pazartesi günü)

Bugün Pazar ama hiç Pazar yok gibi. Evvelden akşama kadar pazardı. Vesait hiç yok, insanlar hayvanlarıyla gelirlerdi giderlerdi. Eşyasını da hayvanlarıyla getirip götürürdü, başka vesait yok.

Müşteriye yetişebiliyor muydunuz?

Yetişiyorduk... Babam var, ben varım. Herkeste iş var. Şimdi bak sönük her taraf (İş yok diyor)

Şimdi kumaş almaya gelen var mı?

Hiç yok. Bugün tesadüf iki metre bundan sattık.(Yorganlık kumaşı gösteriyor.)

Genelde elbiselik mi alıyolar, düşün için, düşün elbisesi için?

Düşün işi, yatak yorgan çeyiz işi. Sonradan da giyim işi. Bir de evde çoluk çocuk yetişiyor, onlara da ne lazımsa işte manifatura satılıyor. Yatak yüzleri falan... Dikim için köylerde kadın terziler vardı. Onlar dikerdi. Burada özel bir terzi yoktu.

Siz 1964 yılında ticaret odasına üye olmuşsunuz, Safranbolu Ticaret Odası'nın en eski üyesi sizsiniz.

Şimdi o şöyle oldu; deftere girdik, işletme defterine; Ticaret Odasına girme mecburiyeti vardı. Biz de buranın Ticaret Odasına kayıt yaptırдық. Şimdi

sizden duydum bunu mutluluk duydum.

İş yok diyorsunuz ama hala dükkânı açmaya devam ediyorsunuz. Bu meslek aşkından, iş aşkı mı?

Bir zamanlar Mehmet Devletoğlu diye bir reis vardı. Belediyen reisi seçildi. O, her gün dükkân açmayı o zaman mecbur etti. Şimdi zorunluluk yok ama ben şimdi ne edim? Bu baba mesleği... Ben her zaman buradayım, hiç alış-veriş yapan yok. Son manifatüracı değilim, benden çeşidi daha geniş olanlar var. Şükrü var şurda istediğin çeşit, düşün çeşidi, dörde dört, her şey, hem tuhafıye hem manifatüranın daha geniş. Dükkânı da çok geniş, adamı da var. Bir de Ahmet Uslu var bankanın karşısında. Onların yanında ben şeyim, dükkân da yok, ben de ihtiyar. Onların hepsi genç, adamları davar.

Sizden sonra bu dükkân kapanacak mı?

Kapanacak...

Çoluk çocuk?

Çoluk-çocuk üç tane var İstanbul'da. İkinin ticarethanede işi var, bu işi genişletemez ki, bu iş bitti. Başka bir işe başlarsa amenna. Birisi de İmam-Hatip'i bitirdiydi Kastamonu'da; İstanbul'da bir sene imamlık yaptı. Arabistan'a gitti okumaya. Arabistan'da bir.

Şurda defterler görüyorum, onlar alacak defterleri mi?

Orada alacak yok battal onlar. Bitti yani, bitti. Alacağım falan yok kimsede. Hangi köyde kim var, sorarlarsa diye tutuyorum burada. Şu yeni defteri kullanıyorum. Tek tük veresiye olursa yazıyorum, verdiğinde siliyorum. Eskiden veresiye vardı. O zaman aylıkçılar aylıklarını üç ayda bir alırlardı.

Üç ayda bir borcun külli yetli kısmını verirdi. Tekrar üç ay daha veresiye alırdı. Düşün edenlerden İstanbul'a gidenler olursa, o borcu İstanbul'dan da öderdi. Bizim dükkânımızda veresiye verilmez diye yazı falan yoktur, veresiye verirdik. **Eflani'de nüfus ne zaman göç vermeye başladı?** 1952'den sonra, ihtilaldan sonra... Millet de o zaman uyandı. O zaman köyler dâhil Eflani'nin 10 bin nüfusu vardı. Şimdi o nüfus yok, şimdi bile tabelada yazan nüfus yoktur.

Dükkâna kumaş almaya kimler gelirdi?

1948'den 1952'ye kadar babamla birlikte çalıştım. 1955'te babam dükkânı bana teslim etti. O günden bu güne bu işin başındayım. Çocuklar yetiştiğinde bana dükkânda yardım ederlerdi. Çok eskiden evlenecek kızların anaları gelirdi kumaş almaya, sonradan sonradan evlenecek kızlar kendileri gelmeye başladı. Kumaşlar seçilirken bazıları bana işaret ederdi,

ucuzu olsun, ucuzlarından ver, derdi çıkırmadan. Eskiden çok fazla çeşit yoktu. İpekli vardı, elbiselikler vardı; on ipekli, on beş entarilik, tahtalara sarardık dışarıya göstermek için koyardık. Entarilik eskiden dört metreden çıkardı, sonradan düştü. Kumaşların eni eskiden 70 santimdi, sonradan 80 santime, 90 santime çıktı. Bir de terzide diktirmeye başladılar. O zaman elbiselik kumaşların metresi azaldı. Gelinlerin kumaşlarını da biz satardık ama o kadar fantezi yoktu. Gelinler anası babası ne derse tamam, ona uyuyordu. Biz de kumaşları Tahtakale'den, Mahmut Paşa'dan alıyorduk. Eflani'den hep beraber giderdik İstanbul'a iki gece, üç gece kalırdık. Manifatüracılar da aynı kumaşı alan da olurdu, bazıları akıllık eder, ayrı olsun, derdi. Dükkân kumaş almaya gelen bazı kadınlar da kimse-ninkinden olmasın, derdi. O zaman erkek kumaşları da vardı. Bugün şimdiki müşteriye cevap verecek hiçbir şey yok bende. Raflarda yatak yüzü kumaşları var. Eskiden evlerde sekil olurdu. Setlere de yatak yaparlardı. Şimdi çekyat var, bunlara hacet yok.

Müşteri kalmadı diyorsunuz, müşteri niye kalmadı?

Müşteri niye kalmadı, göçten... Bak yirmi beş tane manifatüracı vardı, dört beş tane manifatüracı kaldı. Yorganlıkların yataklıkların bile müşterisi azaldı. Adam Karabük'ten arabaya kumaşları yüklüyor, köy köy geziyor.

Teşekkür ederim Mehmet Bey, hayırlı işleriniz olsun!

Ben teşekkür ederim.

ODAMIZDAN EĞİTİME TABLET DESTEĞİ

www.safraanbolutso.org.tr

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından başlatılan “TOBB küçük parmaklar projesi” ile Türkiye genelinde salgın süresince uzaktan eğitim gören ve maddi imkanları olmayan 30 bin öğrenci için temin edilen klavyeli tabletler oda ve borsalar aracılığı ile teslim edilmeye başlandı.

Proje kapsamında Safranbolu Ticaret ve Sanayi Odası, Safranbolu Kaymakamı Sn. Mehmet Türköz nezdinde Safranbolu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne 48 adet tablet teslim edildi.

Safranbolu Kaymakamı Mehmet Türköz “Türkiye’de koronavirüs tedbirleri kapsamında eğitime ara verilmesinin ardından, Milli Eğitim Bakanlığının yürüttüğü çalışmalarla kısa sürede 3 yeni televizyon kanalı ve kapasitesi artırılan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinden 18 milyonun üzerinde öğrenci için uzaktan eğitime başlamıştı. Ülkemizin gerçekleştirdiği başarılı uygulamaların dünyaya örnek olduğu kanaatindeyim. Bu süreçte maddi imkanı olmayan çocuklarımıza hem devletimiz hem hayırsever vatandaşlarımız bilgisayar ve tablet hediye ederek uzaktan eğitime hep destek olmuşlardır. Şimdi de bu desteğin bir örneğini Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden görüyoruz. Eğitime her yıl verdikleri destek, bizleri çok mutlu etmektedir. Pandemi döneminde olduğumuz için öğrencilerimize verdikleri tablet hediyeleri tam yerinde olmuştur. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine ve Safranbolu Ticaret ve Sanayi Odasına eğitime verdikleri destek için teşekkür ediyorum”. Tabletleri öğrencilerimizin sağlıklı günlerde kullanmasını diliyorum” dedi.

Safranbolu Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Sami Acar; “Geleceğin güvencesi olarak gördüğümüz gençlerimizin eğitimini çok önemsiyoruz. Bu kapsamında Rifat Hisarcıkloğlu başkanlığında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, “TOBB Küçük Parmaklar Projesi” ile ülke genelinde 30 bin tablet dağıtımı gerçekleştiriyor. Safranbolu Ticaret ve Sanayi Odası olarak bu projede olmaktan mutluluk duymaktayız. Sn. Kaymakamımız Mehmet Türköz’e ve İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Hasan Gümüş beye özverili çalışmaları için teşekkür ediyorum. TOBB Başkanımız Sn. Rifat Hisarcıkloğlu’na da verdikleri sonsuz destek için şükranlarımı sunuyorum.” dedi

Fotoğraf: Cemil Belder

NOSTALJİ

AYTEKİN AYTEKİN
ARAŞTIRMACI - YAZAR

Fotoğraf: Cemil Belder

ELLİ ELLİ YÜZ BİZ GÜMÜŞLÜ'YÜZ

www.safranbolutso.org.tr

Gümüş, şehrimizin güzel semtlerinden birisidir. Gümüş Deresi boyunca inci gibi dizilmiş evleriyle, hamamlarıyla, okuluyla, camileriyle, değirmeni ve tümülüsüyle yaşayan tarihimiz geleceğe mirasımızdır.

Hüseyin Çelebi ve İsmetpaşa Mahalleleri semt olarak tanımlandığında Gümüş şeklinde ifade edilir. Bizim Ailenin de iki evi ile bir sokağı var Gümüşte. 1925 yılından bu yana GÜMÜŞLÜYÜZ efendim.

Sokağımız büyük babam rahmetli İsmail Kuş'un lakabı ile isimlendirilmiştir.

Önce "Gecekuşu Geçidi" günümüzde de "Gecekuşu Sokağı" olarak... Cillop gibi, gizemli ve bakımlıdır...

96 yıldan bu yana bu semtin sakiniyiz. Çok şükür komşularımızla geniş bir Aile gibiyiz.

Bu bayramda sokak sokak, ev ev dolaştım Gümüş'ümüzü... Çoğu aramızdan ayrıldılar.

Mülkiyet değişimi ile farklı yüzlerde olsa evler sahiplerini anlatıyorlar
yeni sakinlerine rağmen içtenlikle; onurla gururla...

Aramızdan ayrılanlara rahmet, yeni sakinlerine sağlık ve afiyet;
değerli okurlarımıza da saadetler diliyorum.

Yiğit lakabı ile anılır. İşte komşularımız, Eskimeyen Dostlarımızın hepsi...

GECEKUŞU SOKAĞI

1. Mumcular
2. Bankacılar
3. Gecekuşular
4. Dabazlar
5. Cinciler
6. Topçular
7. Boyacılar (Çelebiler)
8. Devrüşler
9. Kalaycılar

TAŞ MİNARE SOKAĞI – CILBIR SOKAĞI

10. Şemsiler
11. Akıllılar
12. Müdür Ağalar
13. Yirmi binlikler
14. Şükrü Çavuşlar
15. Menovlar
16. Gebedekler
17. Deligöz Bekirler
18. Kalburlar
19. Kapancılar - Ercepler
20. Yağlılar
21. Keşliler
22. Şemsiler
23. Topçular
24. Üzümcüler
25. Tanaklar (Barbalar)
26. Şah Cemalettinler
27. Tütüncü Ömerler
28. Köse Fatması
29. Kavuşturucular
30. Gaba Ahmet
31. Et fayeci Cemil

32. Akçalar
33. Bölükaslar
34. Pilavcılar
35. Sarı Ahmetler
36. Yalamalar
37. Ahmet Ağa Anşası
38. Sancaktarlar
39. Sivişler
40. Geredeliler
41. Orhaylılar
42. Cimбекler

43. Direndefiller
44. Güdükler
45. Cilbirler
46. Kel Marem
47. Çulcu Aliler
48. Gantarçılar
49. Bostanlılar
50. Gaveci Ametler
51. Deli Nazif
52. Guzugunlar
53. Haytalar

54. Dedeler
55. Osman Paşalar
56. Osman Efendiler
57. Gök Memetler
58. Hancılar
59. Nalbantlar
60. Ömür Ahmetler

Fotoğraf: Cemil Belder

GÜMÜŞ SOKAĞI – DEĞİRMEN / A.DERETARLA SOKAĞI

61. Direndefiller
62. Güdükler
63. Cilbirler
64. Kel Marem
65. Çulcu Aliler
66. Gantarçılar
67. Bostanlılar
68. Gaveci Ametler
69. Deli Nazif
70. Guzugunlar
71. Haytalar
72. Deli İmamlar
73. Sinekler

74. Hamzalar
75. Yunisler
76. Şemsiyeciler
77. Pireler
78. Guşlar (Gecekuşu)
79. Ganiler
80. Kara Osmanlar
81. Boyacılar
82. Garnıgabalar
83. Nazalılar
84. Konaklar
85. Kılçiler
86. Sayarlar

87. Motorcular
88. Yeloğlar
89. Değirmenciler
90. Bakırlar
91. Gül Memetler
92. Finovlar
93. Gadartalılar
94. Ata Efendiler
95. Köleoğlu
96. Uzun hatipler
97. Kavsalar
98. Molla Veliler
99. Hutuplar

100. Küpeliler
101. Aynacılar
102. Hergeleciler
103. Hasangavaslar
104. Takabisler
105. Atikler
106. Gabeliler
107. Cevaplar
108. Makaracılar
109. Pastırmacılar
110. Muhittin Onbaşılar
111. Kuyumcu Sabriler

BEŞGÖZ SOKAĞI

112. Biberler
113. Üzümcüler
114. Sucular
115. Deliciler (Börekçiler)
116. Postacılar
117. Sunduklular
118. Armalılar

ÇUHADAR SOKAĞI

119. Hacı Ömerler
120. Araplar
121. Küpçüler
122. Kırtentler
123. Küpeliler
124. Müezzinler
125. Eminbeyler

Fotoğraf: Cemil Belder

SAFRANBOLU'DA PANDEMİ SÜRECİNDE EĞİTİM

www.safranbolutso.org.tr

Son yıllarda bilim ve teknoloji alanındaki baş döndürücü gelişmeler, bir yandan uluslararası ilişkilerin giderek artmasına diğer yandan çok hızlı toplumsal değişim ve gelişimlerin gündeme gelmesine yol açmaktadır. Bilim ve teknolojiye yeni buluşlar, uzay teknolojisindeki gelişmeler, gen teknolojisindeki ilerlemeler, bilgisayar ve bilgi teknolojilerinde kaydedilen aşamalar bunlardan bir kaçıdır. Bu nedenle, insanın çevresinde meydana gelen bu gelişmeler, değişime uyum sağlayabilecek insanların yetiştirilmesini gerektirmektedir. Bireylerin değişimin yönünü ve hızını kestirmesi gerekmektedir. Bireyler geleceğe dönük, uzun süreli varsayımlar oluşturmayı öğrenmelidir.

Bu kapsamda öğrencilerimizin öğrenme yaşantıları yoluyla kendini tanıyabilen, başkalarının duygularını anlayan ve kendi duygularını ifade edebilen, kişiler arası iletişim becerileri ve karakter güçleri gelişmiş, içinde bulunduğu çevresine ve topluma uyum

sağlayabilen, problem çözme ve karar verme becerilerine sahip, akademik ve kariyer planlama yapabilen, çalışarak üretmenin önemini benimseyen, kök değerleri gelişmiş, milli ve manevi değerlerine bağlı, dünyayı bilen ve dünyayla sağlıklı iletişim kurabilen bireyler olarak yetişmesi önem arz etmektedir.

Safranbolu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü olarak, belirtilen hususlar doğrultusunda, insanı merkeze alan ve "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın" anlayışıyla,

istikbalimizin teminatı çocuklarımızı ve gençlerimizi dünya ile rekabet edebilen, iyi yetişmiş ve donanımlı bir şekilde geleceğe hazırlamak gayesiyle Bakanlığımızın 2023 vizyonu doğrultusunda çalışmalarımızı sürdürmekteyiz. Çünkü büyük ve güçlü Türkiye hedefine ulaşmanın yolunun bize emanet edilen ve geleceğin Türkiye'sini şekillendirecek olan çocuklarımızın ve gençlerimizin kendi yaşadıkları çağın gerekliliklerine göre yetiştirilmelerinden geçtiğine inanıyoruz.

Bu inanç ve bilinçle okul yöneticilerimiz ve öğretmenlerimizle birlikte çalışmalarımızı sürdürürken tüm dünyayı etkisi altına Covid-19 salgın hastalığı ülkemizi de etkisi altına aldı. 13 Mart 2020 tarihinden itibaren bir takım tedbirlerin alındığı pandemi döneminin başlamasıyla birlikte her alanda olduğu gibi eğitim alanında da alışık olmadığımız yeni bir döneme girmiş olduk. Bu tarihten itibaren yüz yüze eğitime ara verildi. Eğitim öğretim süreci uzaktan eğitim yöntemiyle evlerimize taşındı.

Milli Eğitim Bakanlığımız, hayatın normal akışını değiştiren böylesine büyük çapta bir salgın karşısında hiç vakit kaybetmeden "Eğitim Bilişim Ağı" (EBA) ve TRT EBA TV üzerinden 18 milyon öğrenci ve 1 milyon öğretmen ile uzaktan eğitim sürecine geçerek dünyada örnek sayılabilecek bir çalışma başlattı.

Devletimizin ve Bakanlığımızın aldığı tedbirler ve kararlar doğrultusunda Safranbolu eğitim ailesi olarak bizler de 10 bin öğrenci ve bin öğretmenimiz ile birlikte ilk defa tecrübe ettiğimiz uzaktan eğitim sürecine geçmiş olduk.

Pandemi döneminin başlarında bir taraftan uzaktan eğitim süreci ile ilgili tedbirleri alarak öğrencilerimizin uzaktan eğitime erişimini sağlamaya çalışırken diğer taraftan Kaymakamlığımız bünyesinde kurulan "Vefa Sosyal Destek Ekiplerinde" gönüllü yönetici ve öğretmenlerimiz ile görev alarak vatandaşlarımızın ihtiyaçlarının karşılanmasında önemli bir rol üstlendik. Halk Eğitim Merkezimiz öncülüğünde maske üretimine başladık. Böylece okullarımızın maske ihtiyacını karşılamaya çalışırken gönüllü öğretmenlerimizin ürettikleri siperliklerle de başta emniyet güçlerimiz olmak üzere sahada aktif olarak çalışan görevlilere katkı sağlamaya çalıştık.

Pandemi döneminin tüm zorluklarına ve sürecin uzun sürmesine rağmen Bakanlığımızın planlamaları doğrultusunda okul yöneticilerimiz, öğretmenlerimiz, öğrencilerimiz ve velilerimizin sabırlı, özverili ve örnek çalışmaları ile Safranbolu eğitim ailesi olarak başarılı bir sınav vermekteyiz. İlimizin 81 il arasında uzaktan eğitime katılım

açısından Türkiye 1.si olmasında ilçemizin önemli bir katkısı bulunmaktadır. Öğretmen, öğrenci, veli ve Safranbolu halkımız ile birlikte başarı ile yürüttüğümüz 10 aylık pandemi dönemi çalışmalarımızı üç başlık altında özetleyebiliriz:

1. Uzaktan ve yüz yüze eğitim süreçlerinde Bakanlığımızın talimatları doğrultusunda ; tüm okullarımız süreci başarı ile planlayıp uyguladılar. Başta EBA olmak üzere farklı platformlar üzerinden çevrimiçi derslere katılım Türkiye ortalamasının çok üzerinde gerçekleşti. Uzaktan eğitime erişmekte sıkıntı yaşayan öğrencilerimiz için ilçemizin farklı noktalarında 21 adet "EBA Destek Noktası" oluşturularak öğrencilerimizin hizmetine sunduk. Bunun yanı sıra teknolojik imkân-sızlıklar nedeniyle uzaktan eğitime erişmekte zorluk çeken öğrencilerimize yönelik olarak Bakanlığımız, okullarımızın ve hayırseverlerin katkıları ve Safranbolu Ticaret ve Sanayi Odasının destekleriyle ilçemizdeki ihtiyaç sahibi öğrencilerimize tablet dağıtımı gerçekleştirildi. Uzaktan eğitim sürecini yerinde görme, öğrenci ve velilerimizin talep ve önerileri dinleme gayesiyle köylerimizde ikamet eden öğrencilerimize ve velilerimize gerçekleştirmiş olduğumuz köy ziyaretleri ile evlerine misafir olduk. Özel eğitim öğrencilerimize süreç içinde zaman zaman evlerinde kısa süreli ve gerekli tedbirler dâhilinde ziyaretler gerçekleştirerek özel çocuklarımızla ve aileleri ile irtibat

halinde olmaya özen gösterdik. Okullarımızı yüz yüze eğitime hazır hale getirmek ve sağlık koşulları açısından güvenli ortamlar oluşturmak amacı ile Bakanlığımızın başlatmış olduğu "Okulum Temiz" uygulaması kapsamında ilçemizdeki bütün okullarımızın kısa süre içinde tüm hazırlıklarını tamamlayarak "Okulum Temiz" belgesini almalarını sağladık. Okullarımıza dezenfektan ve maske desteği sağlayarak eğitimin yüz yüze yapıldığı dönemlerde sağlıklı ve güvenli okul ortamları oluşturduk. Okullarımızın kademeli ve seyretilmiş olarak yüz yüze eğitime başladığı eylül, ekim ve kasım aylarında okullarımızda aldığımız tedbirler sayesinde yüz yüze eğitim başarılı ve sorunsuz olarak gerçekleştirildi. Ayrıca pandemi döneminde gerçekleştirilen LGS, Açık Öğretim sınavları, Şehit Murat Akdemir Anadolu İHL Proje okulumuzun 5. sınıfına öğrenci seçme sınavı ve yüz yüze eğitim döneminde okullarımızda yapılan sınav süreçleri de sorunsuz olarak tamamlandı.

UZMAN GÖZÜYLE

2. Pandemi döneminde uzaktan ve yüz yüze eğitim çalışmalarının yanı sıra birçok alanda sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikleri ve projeleri de başarı ile gerçekleştirmiş olduk. Bunların başında "Vefa Sosyal Destek" ekipleri içinde yer alan gönüllü yönetici ve öğretmenlerimiz ile 65 yaş üstü vatandaşlarımızın başta market, eczane ve banka işlemleri olmak üzere ihtiyaç sahibi velilerimizin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik gerçekleştirilen örnek çalışmalar yer almaktadır. Bu süreçte bu tür sosyal sorumluklarımızın yanında öğretmen, öğrenci ve velileri-mize yönelik birçok etkinlik de düzenledik. Öğretmenlerimiz için çevrim içi "Öğretmen Akademi Seminerleri", "Sanal Müze Etkinlikleri", "Öğretmen Buluşmaları", "Emekli Öğretmenlerimizle Tecrübe Paylaşımı" ve çeşitli sosyal, kültürel ve sanatsal etkinlik ile mesleki, sosyal ve kişisel gelişimlerine katkı sağlarken öğrencilerimiz için de yine online olarak "Öğrenci Teknoloji Akademi Seminerleri", YKS'ye girecek olan lise son sınıf öğrencilerimize "Öğrenci Motivasyon Buluşmaları" düzenlendi. Ayrıca 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı gibi milli bayramlarımızı tüm çocuklarımızla birlikte uzaktan da olsa çeşitli etkinliklerle coşkulu bir şekilde

kutladık. Çocuklarımızın katkıları ile evlerimizi bayraklarla donattık. 23 Nisan ve 19 Mayıs doğumlu öğrencilerimize doğum günü pastası ile çifte sevinç yaşadık.

Öğretmen ve öğrencilerimiz için bu çalışmaları yaparken eğitim öğretimin en önemli ayaklarından birisi olan velilerimizi de unutmadık. "Aile Akademi Seminerleri", LGS'ye girecek 8. sınıf öğrencilerinin velilerine yönelik çevrim içi "Veli Buluşmaları", Okul Aile Birliği Başkanlarımız ile çevrim içi "İstisareToplantısı" ve okullarımız tarafından organize edilen çevrim içi "Veli Toplantıları" ile her daim velileri-

mizle irtibat halinde olarak süreci birlikte yürütme gayreti içinde olduk. Tüm bu çalışmaların yanı sıra; AB, BAKKA, TÜBİTAK vb projelerin sorumlu öğretmenleri ile "Proje Toplantıları", "İyilik Kanımızda Var" parolası ile pandemi döneminde kan ihtiyacının artması üzerine örnek olmak ve farkındalık oluşturmak amacıyla öğretmenlerimizle birlikte kan bağışi kampanyaları, belirli gün ve haftalar nedeniyle öğretmen, öğrenci ve veliler arasında düzenlenen resim, şiir, mektup, kompozisyon, deneme vb yarışmalar ve pandemiye uygun sportif turnuvalar ile verimli ve bereketli bir süreci geride bıraktık. Bu çalışmaları

yaparken öğretmenlerimiz ve öğrencilerimiz ülkemizin başarı ile sürdürdüğü pandemi döneminin kahramanlarını unutmamaya başta sağlık çalışanlarımız olmak üzere sürecin bütün kahramanlarına destek olmak amacıyla bazen duygularını yazdıkları mektuplarla dile getirirken bazen de paylaştıkları video mesajları, şarkı sözleri veya çizdikleri bir resimle örnek çalışmalara imza attılar.

3. Yukarıda bir kısmını sayabildiğimiz pandemi dönemi çalışmalarının yanında İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü olarak ilçemizde bulunan okullarımız ile ilgili inşaat ve yatırımlarla ilgili çalışmaları da yürüttük. Bu kapsamda; Harmanlar Ortaokulu ve Kanuni Ortaokulu binalarının yapımı tamamlanarak ilçemiz iki modern okul binasına daha kavuşmuş oldu. Okullarımızın gerekli onarımları hızla tamamlandı. Bunun yanı sıra yıkım kararı alınmış olan 3 okulumuzun yıkım işlemleri tamamlanarak yerlerine yeni okul binası yapılması ile ilgili süreç devam etmektedir. Günümüzde, iletişim teknolojileri olan uydu, fiber optik, televizyon, radyo ve diğerlerinde akıl almaz hızlı gelişmeler meydana gelmektedir. İletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler eğitim sisteminin yapısını etkilemektedir. Bu bağlamda, okullarımıza yeni donatılar kazanımına hız verdik. Bu dönemde okullarımıza 11 adet tasarım beceri atölyesi ka-

zandırılmış olup yüz yüze eğitim başladığında öğrencilerimizin hizmetine sunulmuş olacaktır. Son olarak ilçemizde bulunan Ahi Evran Mesleki ve Teknik Anadolu Lisemiz Bakanlığımızın başlattığı "Mesleki Eğitimde 1000 Okul" projesi kapsamına alınarak okulumuzun imkânlarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar başlatıldı. Bu kapsamda ilk etapta okulumuza bir adet Z-Kütüphane ve beceri tasarım atölyesi kazandırılmış oldu.

Dünyada eşine ender rastlanacak olan tarihi sıkıntılı bir sürecin içinden geçerken millet olarak kenetlenerek ve dünyaya örnek teşkil edecek bir çalışma ortaya koyarak başta sağlık ve

eğitim alanında olmak üzere birçok alanda başarı hikâyeleri yazdık. Bu süreçte ülkemizin eğitim alanındaki dünyaya örnek olacak başarılarına katkı sunmak için Safranbolu eğitim ailesi olarak özverili ve üstün bir gayret ile çalıştık ve çalışmaya devam ediyoruz. Bu vesile ile bu süreçteki katkılarından dolayı yöneticisinden öğretmenine, öğrencisinden velisine kadar eğitim ailemizin bütün paydaşlarına ve her daim desteklerini esirgemeyen Safranbolu Kaymakamımız Sayın Mehmet TÜRKÖZ'e şükranlarımı sunuyorum. Bir an önce salgın hastalık sürecinin sona ermesi temennisi ile tüm vatandaşlarımıza saygı ve hürmetlerimi arz ediyorum.

KORANA PANDEMİSİ VE SAFRANBOLU'YA YANSIMALARI

✍ Hüseyin Karataş

Fotoğraf: Cemil Belder

GEZİ-YORUM

Fotoğraf: Cemil Belder

Telefondan
Okuyabilirsiniz

KORANA PANDEMİSİ VE SAFRANBOLU'YA YANSIMALARI

www.safranbolutso.org.tr

“Korana pandemisi, 21 yüzyılın İnsanını sarsarak kendine getirdi. Güçlüyle zayıfı, zenginle fakiri, soyluyla sıradan olanı; dinine, rengine, ırkına bakmadan ölümle tanıştırdı. Dostların kucaklanmadığı, yanak yanağa selamlaşmaların terk edildiği bir sürece girdik. Ölümünden herkes korkuyordu. Çünkü insanoğlu ölüme ve güneşe cesaretle bakamazdı...”

Gürleyik seksenli, doksanlı yıllarda herkes için önemli bir mesire alanıydı. Safranbolu'ya çok yakın mesafede olan bu şirin yer, yıllarca gölgesinde gelenleri ağırlamıştı. Hafta sonlarını ve yaz aylarını Gürleyik'in ahşap masalarında, serin gölgelerinde geçirirdi insanlar. Kalabalıktan yer bulunmadığı zamanlar olurdu. Şimdi kocam

Yeni yılın ilk günüydü. Hem günlük sporumu yapıyor hem de Corana Virüs Pandemisi'nin şehirde yarattığı havayı izliyordum. Şehirde hizmet ve servis araçlarının dışında trafik akışı yoktu. Herkes evlerine kapanmıştı.

ARAŞTIRMACI - YAZAR
HÜSEYİN KARATAŞ

Kediler, köpekler sakin adımlarla geçip gidiyordu. Kuşlar neşesizdi. - Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak diyorlardı. Safranbolu'nun en hareketli merkezi olan Kıranköy'de bir kuş kanat çırpırsa, Aslanlar'dan, Kavaklar'dan duyulabilirdi. Bir virüs, bütün dünyayla birlikte Safranbolu halkını da evlerine tıkmış, sokakları insansızlaştırmıştı. Bu kısa ömrümde 27 Mayıs Darbesi'ni, 12 Mart Muhtırası'nı, Kıbrıs Barış Harekâtı'nı, Yetmişli yılların terör ve kargaşa dolu günlerini, Gölçük ve Düzce Deprem-leri'ni yaşamıştım. Şimdi de pandemi-yi yaşıyor ve notlarımı alıyordum. Yürüyerek Kıranköy meydanında

Perşembe Pazarı'na oradan eski Çarşı'ya indim. Turist kaynayan Kazdağlı Meydanı boştu, Kazdağlı Cami yalnızdı. Başında fötr şapkası, elinde evrak çantası sakin adımlarla Meydana inen Aytekin Aytekin, ilgiyle çevreyi gözölüyordu. Eski Çarşı'da her yer kapalıydı. Kediler, köpekler mutsuzdu, depresyonda gibiydiler; bakışlarında duruşlarında hüznü vardı. Sevgiye ve ilgiye de muhtaçtılar. Sokakları gezmeyi bitirip Kaleye, Hıdırlık'a, Mezarlık Altı'na ve Hasan Dede Kayası'na çıktım; sessizliği içime çektim. Duygulanmıştım...

Mezarlıklar, beni her zaman derin düşüncelere salar. Yolum ne zaman mezarlığa düşse, geçmişin muhasebesini yaparım. Yaşlı dünyamızın oldukça uzun bir insanlık tarihi vardır, milyonların ölümüyle sonuçlanan pandemileri belleğinde barındırır. Savaşlar, katliamlar, üzerinden hiç eksik olmamıştır. İnsanoğlu sayısız buhran yaşamıştır. Haçlı Savaşları, Amerika'nın keşfi, büyük fetih iddialarının yol açtığı savaşlar; 1. ve 2. Dünya savaşları bunların belli başlılarıdır. Afrika'nın birçok ülkesi gibi Orta Asya ve Orta Doğu'da da yıllarca kan akmış, gözyaşı dökülmüştür.

Fotoğraf: Cemil Belder

Bkz. Covid-19 pandemi dönemi. Kunduracılar çarşısı / Safranbolu

İnsanlar yurtlarından, yuvalarından olmuştur. Zulüm ne zaman başkaldırsa, mazlumların gözyaşı ne zaman toprağa düşse, mağdurların ahı ne zaman semaya çıksa; bir salgın herkesi pençesiyle kavramıştır. İnsanoğlu ne zaman dünyanın dengesini bozsa yerküre kendini koruyacak bir yol bulmuştur. Kendi yarattığımız pandemi yüzünden evlerimizden çıkamazken; Hz. Ömer gibi Allah'ın bir kaderinden, başka bir kederine sığınırız. Yüz yıl kadar

önce, (1918) dünya hem birbiriyle hem de "İspanyol Gribi" ile savaşıyordu. İlk olarak ABD'de ortaya çıkan grip; İspanya, İngiltere, Fransa, İtalya gibi Avrupa ülkelerini etkisi altına almış; genç, yaşlı, çocuk ayırmadan milyonlarca insanın ölümüne neden olmuştu. Birinci Dünya Savaşı'na katılan askerlerden gribe maruz kalanlar ağır kayıplar vermiş, salgın kısa zamanda Afrika, Hindistan, Avustralya, Çin ve Japonya gibi ülkelere sıçrayan ve tüm dünyaya

Fotoğraf: Cemil Belder

Bkz. Covid-19 pandemi dönemi. Safranbolu çarşı meydanında tarihi yalnızlık. Bu sessiz anın tanığı, Aytekin Aytekin (Kuş)

GEZİ-YORUM

yayılmıştır. İspanyol Gribi'ne yakalanan sayısının 500 milyon, pandemi- de ölen sayısının 50 milyon olduğu düşünülmektedir. Birinci Dünya Savaşı sonunda 9-10 milyon asker, 7-9 milyon sivil hayatını kaybeder. İspanyol Gribi ise arkasında 50 milyon ölü bırakarak sona erer. (Birinci dünya Savaşı'ndan iki buçuk kat daha fazla.)

1300'lü yıllarda ilk olarak Çin'de görülen veba dünyayı etkisi altına alır. Kara ölüm olarak da adlandırılan veba, şehirlerin altını üstüne getirir- ken; Avrupa uygarlığının panikleme- sine neden olur. İnsanlar bir orman yangını hıızıyla yayılan kara vebayı Tanrı'nın cezası olarak görür; cezanın nedenini, insanların günahkâr yaşamlarında bulur. Musevileri, cadıları, kedileri, romanları suçlar; sayılanların hiçbirisi halkın öfkesinden kaçamaz. Cadılıkla suçlananlar diri diri yakılır. Cadıların yardımcısı olduğuna inanılan kedilerin on binlercesi öldürülür. İnsanlık kendi cezasını kendi verir; kendi ölüm fermanını kendi imzalar. Çünkü veba fare bitleri tarafından taşınmaktadır ve Ortaçağ'da her yer fare doludur.

Fotoğraf: Hüseyin Karataş

Bkz. Covid-19 pandemi dönemi camilerde kılınan namaz.

Sonraki yıllarda bu salgın romanlara hikâyelere konu olur. Cadıların yardımcısı olduğuna inanılan kediler Almanya'nın Hameln şehrinde de öldürülür, fareler başıboş kalır. Grimm Kardeşler'in "Fareli Köyün Kavalcısı" hikâyesi Hameln şehrinde bu yaşananları anlatır. Sonuçta insanlar arasına kin ve nifak girer, medeniyet duraksar, 200 milyona yakın insan hayatını kaybeder.

Çiçek hastalığına gelince, variola virüsünün neden olduğu bu hastalık,

günümüzden kırk yıl önce yeryüzün- den tamamen silinmiştir. Çiçek hastalığına yakalanan, her on kişiden biri hayatını kaybeder; kalanlar ise bir sürü sekelle(hastalıktan kalan doku bozukluğu) yaşamını sürdürür. 20. Yüzyılda sadece çiçekten 300 milyon insan ölmüştür.

Dünyayı etkileyen salgınlarda insanoğlu daima bir günah keçisi arar. Suçu çoğu zaman Romanların, Musevilerin, cadılıkla damgaladıkları kimi insanların, suçluların, gü-

nahkârların üstüne atar; onların yaşamını tehdit eder, hatta yok eder. En yenisi yüz yıl kadar önce yaşanan bu salgınları dünün az gelişmişliğine bağlayanlarımız vardır. "Bugün insanlık ilerlemiş ve gelişmiştir; bilimsel icatlarla ve Ar-Ge çalışmalarıyla her türlü soruna çare buluruz," iddiaları, yaşadığımız Corana Virüs salgını ile havada kalmıştır. Refahımız, zenginliğimiz, teknoloji- miz ve tedbirlerimiz Corana karşısında çaresizdir. Salgın karşı- sında en etkili yolun belirli bir süre eve kapanmak olduğunu bilinmesine rağmen, ülke yönetimleri, hayatı ve üretimini durdurmamak adına tam kapanma kararı verememiştir.

Dünyanın yaşadığı eski salgınları unutan insanlar 2019 Mart'ında ilan edilen Corana Virüs pandemisini çok umursamadı. Doktorların ve sağlık kurumlarının tavsiye ettiği önlemleri almakta ve alınan önlemlere uymak- ta gönülsüz davrandı. Uzun zaman mesafe kurallarına dikkat etmedi; maske takmaya gereken ciddiyeti göstermedi. Çoğu insan maskeyi çenesinin altında, bileğinde, dirseğin- de ve hatta cebinde taşıdı. Pandemi henüz yeniydi, çember daralmamıştı. Vaka sayıları ve ölen sayıları düşüktü. Açıklanan vaka ve ölüm sayılarıysa kişiler ve kurumlar tarafından tartışılıyordu. Önlemler zamanında alınıp, dikkatle uygulaysaydı bütün dünyada can kaybı daha az olabilirdi. Ama bu bir tercih meselesiydi ve kesin bir yazılı kuralı yoktu. Sağlık bilim adamları salgından kurtuluşun çaresinin tam kapanma olduğunu söylerken, yöneticiler ekonomiyi de dikkate alarak kontrollü kapanmadan yana tavır aldı.

Semavi dinlerin inanç merkezleri, hastalığın yayılması açısından büyük risk taşıyordu. Düğünler, nikâhlar, gösteriler, mitingler; dini törenler, cenaze namazları defin ve taziye gelenekleri, cuma ve bayram namazları hepsi denetim ve kontrole tabi tutulmuştu. Durum çok tehlikeliydi, insanlar tehlikenin farkında değildi. Ellili, altmışlı yaşlarda olanlar yetmişlerin güvensiz ortamını bilir.

Fotoğraf: Hüseyin Karataş

Bkz. Covid-19 salgını sebebi ile vefat eden sağlık çalışanı Nihal Karataş'ı, görev arkadaşları son yolculuğuna uğurluyor.

Bombaların patladığı, soygunların yapıldığı, suikastların gerçekleştiği, işine giden, evine dönen, insanların öldürüldüğü bir ortamdı yetmişlerin ortamı. Televizyonlarda ve radyolar- da, gazete sayfalarında her gün onlarca insanın ölüm haberleri yer alıyordu. Düşman belli değildi, ölümün nereden geleceği bilinmiyordu. Hiç tanımadığınız bir genç gülümseyerek size yaklaşıyor ve sizi kurşuna boğuyordu. Arabası olanlar arabasının kontağını çevirirken iki kere düşünüyordu. Terör olaylarında beş bin insanımız canını kaybetmişti. O dönemin olayları, ülkeye bir ara dönemin gelmesiyle son bulmuştu. İkinci Dünya Savaşı'nda görünen düşmana karşı ABD Ordusu 292 bin kayıp verirken Korana Virüs pandemi- sinde Ocak 2021 tarihi itibarıyla can kaybı 422.000'dir. Türkiye'nin kaybı ise 24 binin üzerindedir.

Varlığı bilinen ama görülmeyen düşmanla savaşmak herkes için zordur. Virüs yüzünden şehrin sokaklarını, çarşılarını, marketlerini, eğlence ortamlarını kahvelerini, lokantalarını terk ettik. İşlerimiz ve ihtiyaçlarımız için evlerimizden çıkarken: "Dikkatli ol! Maskeni tak. Kalabalığa girme. Toplu taşımaya binme, yürüyerek git gel." diye uyarılıyoruz. Herkesin çantasında

dezenfektanlar, yedek maskeler var. Salgınla mücadelede müdafaa hattı olarak evlerimize çekildik. İşlerimizi evlerimizden yapıyoruz; eğitimlerimizi çevrimiçi sistemler üzerinden evleri- mizden alıyoruz. Sınavlarımız inter- net ortamında yapılıyor. Alışverişleri- mizi, internet siteleri üzerinden gerçekleştiriliyoruz.

Unuttuğumuz toprak kokusu yine burnumuzda. Allah'a emanet etti- ğimiz insanların kokusu sindi toprağa. Yalnız sevdiğimiz insanları değil, onların anılarını, gelecek hayallerini ve özlemlerini de vakitsiz gömüyoruz. Her gidenle azalıyoruz, her gidene yarıyor içimiz. Her giden, bir parça sıcaklığı da alıp götürüyor bizden. Yürekllerimiz üşüyor... Yalnız-lığımız artıyor... Geleceğe ait hesaplarımız bozuluyor. Planlarımız rafa kalkıyor...

2020 yılının sonbaharı, bir damla su gibi havada donup kalmıştı. Mevsimlerin geçişi o kadar yavaştı ki, fark edememiştik. Yazdan kalma güneşlere dönmüştük yüzümüzü. Tabiatı kışa hazırlayan ve etrafımızı çevreleyen sarı renk bize ölümü hatırlatıyordu. Herkesin kaybı vardı. Belirli bir yaşın üstündeki eşimiz, dostumuz, arkadaşımız; kirağı vurmuş yapraklar gibi toprağa düşüyordu. Hiç ummadığımız bir

Fotoğraf: Hüseyin Karataş

Bkz. Covid-19 pandemi dönemi koşullarında düzenlenen cenaze namazı.

GEZİ-YORUM

zamanda geliyordu ayrılık haberleri. Sessiz, sakin, bir başıyadı gidişleri. Ölüme o kadar maruz kalmıştık ki onu kanıksamış; sarsıcı, şok edici etkisine katlanır olmuştuk. Hayat ve ölüm yaşadığımız evrenin iki kefe terazi-tuyken, ölümü hep kendimizden uzak tutmuştuk. Ölülerıyla içli dışlı olan bir kültürün insanlarıyken, ölümden olabildiğince uzaklaşmış; sözünü sohbetini etmez olmuştuk.

İnsanlar birbirine mesafeliydi, gelmeler gitmeler seyrek. Dedeler nineler torunlarını uzaktan görüp seviyor; Oğullar kızlar, annelerine ve babalarına uzaktan el sallıyordu. Düğünlerin, nişanların, nikâhların tadı kaçmıştı. Cenazeler kaçırılır gibi veriliyordu toprağa. Taziyeler uzaktan jestlerle, mimiklerle yapıyordu. Kayıplar o kadar çoktu ki salalar arda ardına okunuyordu. Günlük vaka ve ölüm sayıları ülkemizde yüzlerle ifade ediliyordu. Dünyadaki can kayıplarının milyonlara ulaştığını öğreniyorduk.

Savaştan kaçmak isterken, Ege Denizi'nde boğulan Suriyeli bebek geliyordu akıllara. Dalgaların yüz üstü kıyıya vurduğu Ajlan Bebek'in cesedini; onu boğan denizin köpüklü dalgaları okşuyordu. Pandemi

sürecinde hastalığa yakalananlar da Ajlan bebek gibi nefessiz kalıyor, organ yetmezliğine giriyor, akciğerleri virüsün etkisiyle iflas ediyordu. Bu süreçte varıl ile yoksulun, güçlü ile güçsüzün arasındaki fark azalmıştı. Hafta sonlarında ve belirlenen saatlerde hepimiz evlerimizdeydik. Eğlence hayatı bitmişti; sinema, tiyatro, konser sona ermişti. Ailemizle, arkadaşlarımızla dışarıda yemek yiyemez olmuştuk. Korana Virüs bize yeni bir hayat düzeni dayatmıştı. 21. Yüzyılın yoğun iş atmosferinden birbirini göremeyen aile bireyleri artık daha çok bir aradaydı. Küçük çocuğu olan anne ve babalar eğitimin parçası olmuşlardı. Öğretmenin kıymeti daha çok biliniyordu. Pandemide pek çok şehit veren sağlık çalışanları, hak ettiği saygıyı görmeye başlamıştı. Pandemi toplumu dönüştürmüş, duygularımız, düşüncelerimiz, yaşam biçimimiz, alışkanlıklarımız birer birer değişmişti. Uyku düzenimiz bozulmuş, geç yatıp geç kalkar olmuştuk. Gelecek kaygısı, geçinememe kaygısı, temel ihtiyaçlarını karşılayamama kaygısı herkesi etkisi altına almıştı. Bu kaygıların çok işsizleri vuruyordu. Turizmciler, müzisyenler, lokanta işletmecileri zor günlerden geçiyordu. İyi günlerde "Devlet işimize karışmasın," diyenler, pandemi şartlarında "Devlet nerede?" diye soruyordu. Korana Virüs pandemisi devletin de ilk pandemi tecrübesi idi. Devlet kendi deneyimle-

rinden yararlanıyordu. Ekonomik gücü oranında esnafının, işadamlarının, yoksulunun yardımına koşarken; aileler de varlığını koruma refleksi ile birleşiyor, pandeminin yarattığı derin eşitsizlikten kurtulmaya çalışıyordu. Virüs kapma kaygısı, sevdiklerini kaybetme kaygısı herkesi etkilemişti. Yaşlılar dışarı çıkan çocuklarını her seferinde; "Eve hastalık getirirsin, ne işin var dışarıda," diye uyarıyordu. Bütün dünyada dijital suçlar artarken, sokak saldırıları gibi bazı adi suçlarda azalma görülmüyordu. Hayat hiç olmadığı kadar dijitalleşmişti. Komşuluk ilişkileri, gelmeler gitmeler azalmış; temizlik takıntıları kimi insanlarda hastalık derecesinde artmıştı. Pandemi süreci en çok da kadını vurmuştu. Kadınlar bu süreçte ev işlerinde yardımcı olarak dışarıdan destek alamamıştı.

Anneler bir taraftan çocuklarının eğitimi planlamış ve takip etmiş, diğer taraftan evin yemek ve temizlik işlerinin peşinde koşturmuşlardı. Bu süreçte pek çok insan (Bu insanlara erkekleri de ekleyebiliriz.) kişisel becerilerini geliştirmişti. Resim yapmaya yönelenler olduğu gibi, kitap okumaya, yaşadığı tecrübeleri yazmaya, yemek yapmaya, örgü örmeye, dikiş dikmeye yönelenler de olmuştu. 2020 yazında deniz kıyılarında tatile gidenlerle büyük şehirlerden köylerine dönenlerin

önemli bir kısmı ikametlerini uzatıp pandemi sürecini kırsal hayatın rahatlığından yararlanarak geçiriyordu. Soba satışları ülke çapında artmış; aileler ekmeklerini, böreklerini, çöreklerini kuzine sobalarda pişirmeye, çaylarını aynı sobalarda demlemeye, canları isterse kumpir yapmaya, canları isterse kendilerine tavada hamsi ziyafeti çekmeye başlamıştı. Yaşam değişmişti ama değişim kalıcı mıydı?.. Bunu pandeminin süresi belirleyecekti.

Korana ile önemi artan şeylerden biri de gözle kurulan iletişimdi. Kendimizi salgından korumak için yüzümüze taktığımız maskeler yalnız gözlerimizi açık bırakmıştı. Karşımızdakinin jest ve mimiklerini okumak, yüzünden anlam çıkarmak artık mümkün değildi. İletişim yükü bütünüyle gözlerin üstüne kalmıştı. Kederlerimizi, sevinçlerimizi, arzularımızı, öfkelerimizi, mutluluklarımızı; bir şeye ilgi duyup duymadığımızı gözlerimizden anlayacaktık.

Safranbolu elli bin nüfuslu küçük bir ilçeydi. Yakın geçmişe kadar ekonomik hayatın en önemli ögesi Demir Çelik sektörü iken, buna Karabük Üniversitesi ile ilçemizdeki fakülteleri, Safranbolu 125. Jandarma Eğitim Alay Komutanlığı ve turizm de eklenmiş; ekonomi dört ayaklı sağlam bir zemine oturmuştu. Bir yıla yakın bir süredir üniversitede yüz yüze eğitim yapılamıyordu. Öğrenci evleri, pansiyolar, öğrenci yurtları bunun sıkıntılarını yaşıyordu. Hem Kiranköy, hem Sadri Artunç Caddesi öğrencilerin, yeme, içme, dinlenme mekânlarıydı. Bu işletmeler tamamen sessizliğe bürünmüştü. Gece yarılarında kadar mesai yapan kırtasiyeler artık gün içinde hizmet veriyordu. Tarihi Çarşı'nın en önemli müşterileri olan öğrenciler artık yoktular. Uzman yetiştiren bir kurum olan Safranbolu Jandarma Eğitim Alayı dışarı izinlerini koruna nedeniyle yasaklamıştı. Uzman olacak askerler yemin yaptıktan sonra maaş alıp çarşı izinlerinde önemli miktarda harcama yapıyordu. Esnaf bu durumdan da olumsuz etkilenmişti. Safranbolu Turizmi, hem dünyada, hem ülkemiz-

Bkz. Covid-19 salgını sebebi ile ıssız kalan çarşılarının sessiz misafirleri.

de yaşanan sıkıntıların benzerlerini yaşıyordu. Yurt dışından turist gelişleri son bulmuş, yerli tur şirketlerinin yaptığı geziler de yapılmaz olmuştu. Yüzlerce esnaf dükkânlarını siftohsız açıp kapatıyordu. Saat başı ücretlerle çalışan yüzlerce genç çalışan işsiz kalmıştı. Bütün bunlar şehre ağır bir ekonomik yük getirmişti. Pandemi Safranbolu'yu ayakta tutan dört ayağın üçünü kırmıştı.

Öncelikle Türk Halkı, ikinci olarak Safranbolu Halkı olarak bu salgına 'kader' deyip teslim olmayacağız. Aklın emrettiği bütün önlemleri almak zorundayız. Daha bir yıl önce ağzında maske ile dolaşanlara garipseyerek bakardık. Bugün ise maskesiz dolaşanları hemen herkes: "Maskeni tak!" diye uyarıyor. Bankalar, hastanelerde, eczanelerde, postanelerde ve camilerde herkesin duracağı noktalar işaretleniyordu. HES kodu olmayanlar resmi dairelerden hizmet alamıyor, şehirlerarası yolculuk yapamıyordu. Hijyen kuralları yaşadığımız yüzyılda hiç bu kadar dikkatle uygulanmamıştı.

Düşman bellediği insanları kazağa geçiren, giyotine yollayan, ateş öbeklerinde yakan, kimyasallarla, nükleer bombalarla yok eden, derisini yüzen insanoğlu; bugün gözle göremediği bir virüs karşısında, aczin en derin kuyusunda çırpınıyor. Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın "Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç romanı,

1910 yılında Halley kuyruklu yıldızının dünyaya yaklaşması olayının İstanbul'da yarattığı heyecanı anlatır. Yazar bu olayı eğlendirici bir üslupla okuyucuya sunarken, bilimin savunmasını da yapar. O tarihten 110 yıl sonra dünyayı etkisi altına alan Korana Virüs de halk arasında söylentilere ve kafa karışıklığına neden oluyor. Söylentiler eğlenceli değil, bilakis korkularla, endişelerle sarılıp sarmalanmış. İçinde komplo teorileri barındırıyor. Aşıyla ilgili bir sürü bilgiyle birlikte bir sürü şüphe de ortalıkta dolaşıyor. Korana Virüs pandemisi de diğer pandemiler gibi bir gün son bulacak. O güne kadar hepimizin çok dikkatli olması gerekecek. Yapacağımız işleri erteleyen bir yanıma var. Sonra yaparız diyoruz. Emekli olunca yaparız... Şu olunca, bu olunca yaparız diyoruz. Her ferden yaşadıkları bizce çok değerli. Yaşanmış tecrübelerin yazılması okunması gelecek kuşaklara aktararak yol ve yön göstermesi çok önemli. Korana Pandemisini bir fırsata çevirip hepimiz anılarımızı yazmalı ve tarihe not düşmeliyiz.

Hüseyin Karataş
01 Şubat 2021

Fotoğraf: Hüseyin Karataş

Bkz. Covid-19 pandemi dönemi koşullarında düzenlenen bir defin.

ÖZEL MEDİKAR HASTANESİ İLE PROTOKOL İMZALADIK

www.safranbolutso.org.tr

Safranbolu TSO Yönetim Kurulu Başkanımız Ali Sami Acar ve Özel Medikar Hastanesi Kurumsal İlişkiler Müdürü Fehmi Ramazanoğlu'nun gerçekleştirdiği imza töreni ile geçtiğimiz yıllarda Özel Medikar Hastanesi ile imzaladığımız Sağlık Hizmetleri Sözleşmesini yeniledi.

Protokol hakkında açıklama yapan Başkan Acar; "Geçtiğimiz yıllarda Özel Medikar Hastanesi ile gerçekleştirdiğimiz protokolün içeriğini genişleterek yenilemiş olduk. İlgili ve alakalarından dolayı Fehmi Beyin nezdinde tüm Özel Medikar Hastanesi ailesine teşekkür ediyorum. Bölgemizin en teşekkürü hastanesi olan Özel Medikar Hastanesi üyelerimize geçmişte olduğu gibi şimdi de en iyi hizmete vereceğinden hiç şüphemiz yok. Her şeyin başı sağlık bu vesile ile tüm üyelerimize sağlık dolu günler dilerim." dedi. Özel Medikar Hastanesi Kurumsal İlişkiler Müdürü Fehmi Ramazanoğlu "Başarılı hekim kadromuzla ve güçlü ekibimizle kaliteli sağlık hizmeti vermekten gurur duyuyoruz. Anlaşmanın her iki kurumda hayırlı olmasını dilerim." dedi.